

V nedeljo se dobimo na Golici

LETO XII

Številka 24

Jesenice, 19. junija 1970

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Jože Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Ponesrečenim otrokom Peruja pomagaj tudi ti!

Katastrofalni potres v Peruju je zahteval nad 50.000 človeških življenj, več kot 500.000 ljudi je ostalo brez strehe, nad 100.000 otrok brez staršev išče zavetja v neprizadetih krajih Peruja. Republiški odbor Rdečega križa Slovenije se pridružuje pozivom lige društev Rdečega križa in zveznega odbora Jugoslovanskega Rdečega križa ter poziva občinske in osnovne organizacije RKS, da organizirajo med članstvom in v dogovoru z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami zbiranje pomoči za prizadete prebivalce Peruja. Kljub temu, da prizadeti prebivalci potrebujejo obleko, hrano in odeje, bomo zaradi velike oddaljenosti zbirali predvsem denar. Zbrani denar nakazujte na žiro račun republiškega odbora RKS številka 501-8-391/3.

V torek dopoldne so se zbrali tudi predstavniki občinskega odbora RK, občinskega sindikalnega sveta, občinske konference SZDL in občinske konference ZK, z namenom, da bi se pogovorili o akciji zbiranja denarja v naši občini. Domenili so se za dva načina. Vsem družbenopolitičnim organizacijam od krajevnih do občinskih bodo predlagali, da prispevajo določeno vsoto denarja, poleg tega pa bodo v trgovine postavili posebne nabiralnike z oznako RK in napisom: »Ponesrečenim otrokom Peruja prispevaj tudi ti.«

Pričakujemo, da bodo prebivalci naše občine tudi to pot izkazali solidarnost s prizadetim prebivalstvom in pomagali ublažiti naravno katastrofo v Peruju.

Zakaj je na plavžih slabo vzdrževanje?

Vedno bolj pogosto se sliši, da vzdrževanje na strojnih napravah na plavžih ni dobro. O tem razpravljajo taki ljudje, ki imajo do tega pravico, o tem pa govorijo tudi taki, ki so na plavž šele prišli ali ki razmer ne poznajo. Resnici na ljubo pa moram povedati, da tudi sami vzdrževalci na plavžih vemo, da vzdrževanje res ni tako kot bi moralo biti.

Težave, ki spremljajo vzdrževanje že skoraj dve leti, niso znane samo vzdrževalcem na plavžih, ampak tudi vodstvu strojnega vzdrževanja, kakor tudi obratovodstvu plavžev. Že skoraj dve leti stalno na vseh delovnih sestankih, na obratovodstvu zahtevam, da naj normativ, ki je bil postavljen za vzdrževanje strojnih naprav vsaj malo izpopolnijo. Ravno tako sem že v začetku izgradnje strojnih naprav za pripravo vložka zahteval ljudi, da bi lahko starejše izkušene vzdrževalce dal na montažo novih naprav, toda vedno sem nalezl na gluha ušesa. Za dokaz samo to, da je sedanji stalež vzdrževalcev manjši, kot je bil ob reorganizaciji strojnega vzdrževanja. V tem času pa smo dobili tudi nove razkladalne kapacitete, katere zahtevajo tudi vzdrževanje. Zaradi nastale situacije v vzdrževanju so začeli odhajati

iz vzdrževanja iskušeni ljudje, ostali so taki, ki nimajo možnosti zaposlitve se drugje, ali pa taki, ki so pripravljeni vzdržati do konca in v tej situaciji tudi več delati.

Nove naprave, ki so v obratovanju dobri dve leti, zahtevajo vedno več popravil, zaradi pomanjkanja delavcev se popravlja samo toliko, da obratujejo; toda to ne more iti v nedogled.

Staro aglomeracijo, ki obratuje že 33 let pa tudi samo toliko vzdržujemo, da teče normalna proizvodnja. Lahko pa trdim, da ta aglomeracija, v katero nismo zaradi predvidene novogradnje že več let vlagali denarna sredstva še kar zadovoljivo obratuje. Proizvodnjo aglomerata dosega močez njeno osnovno zmogljivost, da je tako korišćenje obratovalnega časa, kot ga dosegamo sedaj, več kot zadovoljivo. Verjamem, da so že

(Nadalj. na 10. str.)

Resolucija o uresničevanju ustavnega amandmaja XV

Zvezna skupščina je po predhodni obravnavi v vseh zborih in na seji zbora narodov in na seji družbeno političnega zbora v začetku junija sprejela resolucijo o uresničevanju ustavnega amandmaja XV. Pri tem je izhajala iz družbeno-ekonomskega položaja in pravic delovnih ljudi do samoupravljanja v delovnih organizacijah in v drugih oblikah združenega dela, ki ga določa ustava. S tem pa je podprla tudi pobudo sveta Zveze sindikatov Jugoslavije o potrebi petnajstega ustavnega amandmaja. Upoštevala pa je tudi obravnavanja dosedanjih izkušenj pri uresničevanju načel in določb ustave o samoupravljanju delovnih ljudi, zlasti pa široko razpravo o teh vprašanjih v različnih asociacijah na vseh nivojih. Iz naslovne resolucije, objavljene v 25. številki Uradnega lista SFRJ, dne 11. junija, povzamemo ali citiramo osnovne misli.

V prejšnji fazi razvoja samoupravnih odnosov je bila potrebna popolnejša zakonska ureditev samoupravljanja v delovnih organizacijah, s čimer je bila postavljena normativna osnova za enoten razvoj samoupravnega sistema in odnosov ter tem odnosom potrebno državno varstvo. Nadaljnji razvoj socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov, krepitev materialne osnove samoupravljanja, vedno večja vloga delovnega človeka pri odločanju o najvažnejših vprašanjih življenja in dela pa je zahteval določene spremembe, oziroma večjo samostojnost delovnih organizacij pri urejanju notranjih odnosov. Vse te razvojne spremembe so narekovale opustitev enotnega ustavnega in zakonskega predpisovanja organizacije samoupravljanja v delovnih organizacijah in terjala ustavni amandma XV.

Osnovni namen tega ustavnega amandmaja je bil, ustvariti take ustavne pogoje, da bodo delovni ljudje sami določali organizacijo samoupravljanja in samostojno urejali odnose v delovnih organizacijah. S tem pa je zagotovljena tudi nadaljnja krepitev samoupravnih pravic in odgovornosti delovnih ljudi pri odločanju o temeljnih delovnih pogojih. Ustavni amandma XV določa, da delovni ljudje pri uresničevanju samoupravljanja sami določajo vprašanja o katerih odločajo neposredno, katera področja poverjajo delavskemu svetu ali ustreznim organom, ki jih vodi delavski svet. Amandma XV ima tudi namen, da čimbolj pripomore k temu, da se v skladu s cilji gospodarske in družbene reforme dosežejo kar najboljši uspehi.

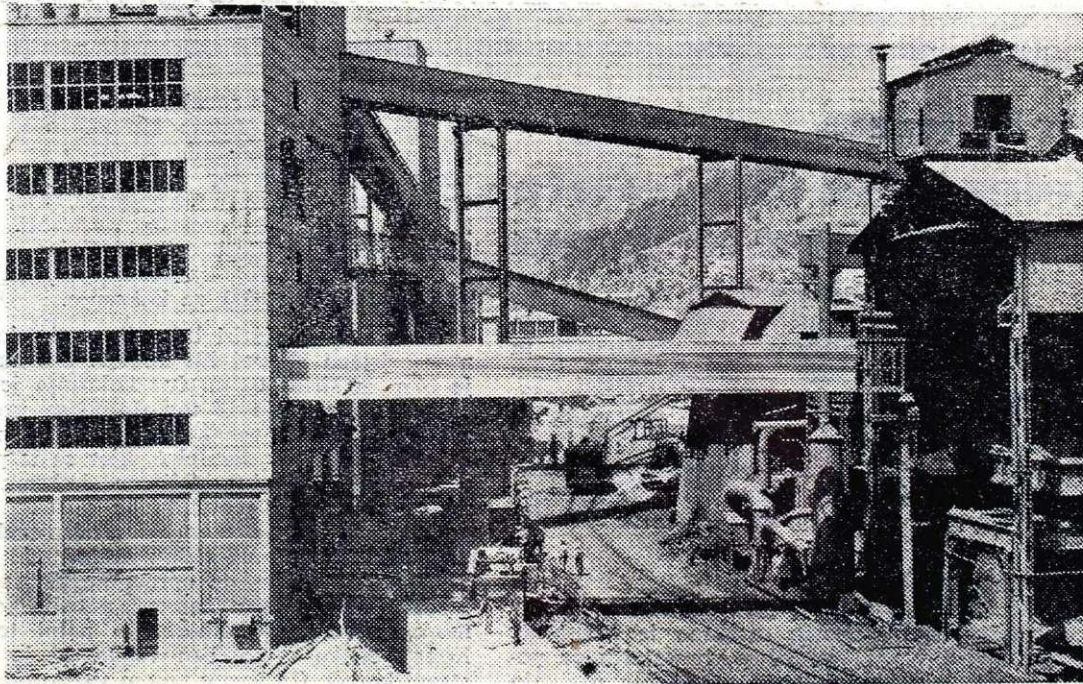
Ustavni amandma XV kot sestavni del ustave SFRJ, je

mogoče razlagati in uporabljati samo z ustavnimi načeli in določbami o enotnem družbeno-ekonomskem in političnem sistemu. Samoupravljanje je treba oblikovati in razvijati tako, da delovni ljudje samoupravno odločajo o celotni dejavnosti delovne organizacije, o programu dela in razvoja, o uporabi sredstev, pridobivanju in delitvi dohodka in o drugih temeljnih vprašanjih svojega družbeno-ekonomskega položaja.

V dosedanjih prizadevanjih pri uresničevanju amandmaja XV so bili doseženi že pomembni uspehi, ki se kažejo v krepitvi neposrednega samoupravljanja delovnih ljudi, v uveljavljanju osnovnih organizacij združenega dela, v uresničevanju sodobne organizacije dela ter v razvijanju integracije na samoupravni podlagi. Tam, kjer sta bili zagotovljeni in uresničeni demokratična opredelitev in odločitev delovnih ljudi pri urejanju notranjih odnosov in organizacije samoupravljanja, so bili doseženi najpomembnejši uspehi v razvoju samoupravljanja.

Praksa pa je pri uresničevanju ustavnega amandmaja XV odprla tudi nekatere probleme in dvome ter nerazumevanja pri njegovi razlagi in izvajanju. Pokazale pa so se tudi nekatere negativne tendence, ki so jih pogojevali

(Nadalj. na 3. str.)

Nova aglomeracija bo potrebovala izkušene vzdrževalce

Železarna Jesenice kot sestavni del združenega podjetja Slovenske železarne v luči srednjeročnega in dolgoročnega razvoja črne metalurgije v letih 1971 - 1975 - 1985

I.

V okviru priprav dolgoročnega in srednjeročnega družbenoekonomskega razvoja so posamezne strokovne grupe ter v končni sestavi zvezne komisije, izdelale in določile osnove za dolgoročno politiko razvoja črne metalurgije Jugoslavije do leta 1985. V nasprotju z dosedanjimi praksami, se danes pristopa načrtno k dolgoročni projekciji razvoja posameznih dejavnosti in gospodarstva kot celote ter se v tem okviru snuje koncepte srednje in kratkoročnega značaja.

Pri uvodnih razmišljanjih o razvoju te industrijske veje, je potrebno ob tej priliki le poudariti nekatere njene specifičnosti, predvsem z namenom, da se odpravijo razne dileme ter da se oblikujejo jasna in enotna stališča o potrebnosti obstoja in razvoja.

Črna metalurgija je sicer po »kapitalu« zelo intenzivna veja. Velike investicijske naložbe v posamezne objekte, ki so po velikosti pogojeni s stopnjo tehnološkega napredka in ekonomičnosti pa zahtevajo usklajevanje tako same proizvodnje, kakor tudi izgradnje, kar pomeni, da je potrebno pristopiti k načrtnemu — planskemu razvoju panoge. Pri koordiniranju akcij razvoja, mora biti v veliki meri prisotna tudi družba oziroma njeni organi in institucije čeprav leži osnovna dolžnost in naloga na samih proizvajalcih in njihovih asociacijah. Tako je zvezna komisija za politiko razvoja črne metalurgije prišla do zaključka, da moramo zagotoviti obstoj enotnega dolgoročnega koncepta o razvoju črne metalurgije, ki bi se izvajal po dogovoru med proizvajalci in potrošniki, skupnost bi pa morala s svojimi instrumenti zagotoviti pogoje za konstruktivno dogovarjanje proizvajalcev o planih razvoja. Tak pristop pomeni delitev nalog in odgovornost in načrtno usmerjanje razvoja. Samoupravni dogovori, ki bi oblikovali razvoj na takih osnovah, bi dobili določeno novo kvaliteto in čvrstost v nasprotju z nekaterimi primeri dosedanje prakse, ko stihijski razvoj povzroča neprecenljive škode in težave na račun skupnosti kot celote.

Dosedanji razvoj črne metalurgije kaže, da plan razvoja ni bil zadovoljivo rešen in da pogoji izgradnje kapacitet niso bili zagotovljeni. Sedanje stanje je karakterizirano z naslednjim: zaostajanje proizvodnje za potrebami tržišča, neustrezen nivo tehnologije in raztresenost kapacitet. Vzrokov za tako stanje je več, predvsem pa je omeniti prevzeto stanje po vojni, nadalje diskontinuiteta v izgradnji ter stalno pomanjkanje sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo. Politika depresiranih cen je v mnogočem otežkočala

delo in zmanjševala poslovne efekte čeprav je gospodarska reforma imela za cilj med ostalim tudi izboljšanje položaja te veje bazične industrije.

Da je temu tako, nazorno dokazujejo podatki za obdobje 1964—1968, ko se je delež akumulacije črne metalurgije (neto produkt zmanjšan za bruto OD) v celotnem dohodku zmanjšal od 14,4 na 3,6 %, medtem ko se je z reformo predvidevalo 9,4 %. Indeks prodajnih cen se je v odnosu na leto 1965 celo zmanjšal v letu 1969 na 99,2 %. Cene v kovinsko predelovalni industriji so se pa gibale bolj svobodno in so dosegle nivo od 104 do 118. Tudi delež neto produkta v celotnem dohodku se je zmanjšal od 30 % v letu 1964 na 20 % v letu 1968. V okviru slovenskih železarn je ravno železarna Jesenice prestajala najtežje pretese, saj je znano, da je že leta 1962 izšla pri bilanci brez skladov. Kulminacija je bila v letu 1968 ter so znani naporji za sanacijo. Ob nekaterih nerešenih problemih smo še danes vedno na robu poslovne uspešnosti, kar je pogojeno tudi z gibanji v svetovnem merilu posebno glede surovinskih virov.

Primerjalno so zanimivi podatki razvoja proizvodnje in potrošnje jekla v svetu. Napredek znanosti in tehnologije je v veliki meri vplival na porast potrošnje jekla v svetu, posebno v zadnjih dveh desetletjih. Leta 1969 je bila svetovna proizvodnja jekla na nivoju 574 milij. ton, medtem ko se ocenjuje, da bo do leta 1980 porasla na približno 800 milij. ton. Kar 80 % tega jekla bo koncentrirano v Evropi in Severni Ameriki. Zamenjavo jekla z drugimi materiali (aluminij, plastične mase) je sicer važno omeniti, toda tega se ocenjuje le 8 % skupne potrošnje jekla, tako da bo jeklo v nadaljnji industrializaciji še vedno imelo prvenstveno vlogo.

Tehnološke in ekonomske inovacije so vplivale tudi na porast kapacitet gigantskih dimenzij posebno za železarne masovnih jekel. Velikost kapacitet pa postavlja v ospredje problem tržišča. Zato taka orientacija, v cilju optimalnosti in racionalnosti proizvodnje, zahteva velika tržišča in stalen odzvem, kar vpliva na integracijo v skupne ekonomske grupacije. Vsa ta gibanja o razvoju jekla in kapacitet je potrebno upoštevati, ko gradimo lastni razvoj in specializacijo, pri naših pogojih tržišča in pri naši stopnji razvitosti.

Z oziroma na vsestransko uporabnost jekla, lahko zaključimo, da je jeklo univerzalni reprodukcijski material, ki predstavlja osnovo gospodarstva, posebno pa industrijskega razvoja kovinskega kompleksa.

dipl. inž. Ivo Arzenšek

Opravili so strokovni izpit za opravljanje premika

Na Blejski Dobravi sta bili do pred kratkim dve delovni skupini. Skupina DE transport je skrbela za dostavo vagonov opeke, premoga, koksa in drugih surovin, ki so se tam prehodno skladiščile za proizvodne potrebe obratov. Z zgraditvijo skladišča koksa v Hrenovci, zmanjšanjem, oziroma skoraj ukinitvijo premogovega zdroba za ogrevanje parne centrale in ker je Vatrostalna prevzela vso manipulacijo ognje-vzdržne opeke, se je na Dobravi ukinita delovna skupina transport, ker tam ni več potrebna.

Druga skupina je na Dobravi v sestavi UOS. Skrbi predvsem za skladiščenje osnovnih sredstev, raznih delov za novogradnje in še uporabnih rezervnih delov strojev ter naprav železarne. Za ostalo celotno manipulacijo so tam še drezina, električno tirno dvigalo, portalni žerjav, obdobjno pa še dizelsko tirno dvigalo.

Glede na to, da ta skupina, poleg skladiščenja, razkladanja in nakladanja, sama skrbi za dostavo voz po tirih, so bili vsi delavci in skladiščnik v teh dneh poudarjeni o prometnih in signalnih predpisih železarskega premikalnega dela v omenjenem obsegu na industrijskih tirih na Dobravi. Preverjanje znanja je uspešno opravilo vseh pet delavcev UOS. S tem je tej skupini, ki sicer ni v sestavi železniškega oddelka, dovoljeno samostojno opravljanje železniškega premika na Dobravi.

B.B.

Boris Hafner

Železarna B. Bieruta v Czestochowi

Nadaljevanje

Kontrolo nad uvoznimi surovinami pa izvaja posebna firma POLKARGO, ki v pristaniščih in mejnih prehodih iz vagonov pobira vzorce. Analize teh vzorcev pošiljajo na CZH (centrala zaopaterjenja hutnictwa), ki te surovine razdeljuje po posameznih tovarnah. Tudi v tovarnah delajo analize teh surovin in jih vsak mesec pošljejo na CZH. Tam jih primerjajo z analizami POLKARGA, nato pa posamezne tovarne premirajo in penalizirajo odvisno od analiz.

KOKSARNA:

Kakor sem že omenil, pride koks do plavžev po transportnih trakovih direktno iz koksarne. Tu se stresa v posebne silose, iz katerih ga potem prek vibracijskega sita in tehtnice nasipajo direktno v skip.

Koksarna je bila zgrajena v letu 1958, vendar je že zelo dotrajana. Imajo kip napravo, ki je podobna naši, za iztiranje premoga iz vagonov v silose. Od tod premog transportirajo s pomočjo transportnih trakov v drobilnico, kjer ga zmlejejo pod 3 mm. Iz drobilnice zdrobljen premog transportirajo v silose nad vlagalnim strojem, od koder pada na stroj, kjer iz zdrobljenega premoga pripravljajo vložek za koksanje.

Koksarna ima štiri baterije, vsaka ima 57 komor oziroma skupaj 228 komor. Dolžina komore je 14 m in širina 0,6 m. Čas koksanja je 19,5 ure. V komoro založijo 18 ton drobnega premoga, iz nje pa dobijo 14 ton koksa ter koksarniški plin, katerega vodijo v čistilnice, kjer se iz plina izločijo razni produkti. Očiščen koksarniški plin potem mešajo s plavžnim in s tako mešanico potem kurijo v aglomeraciji v odtajevalnici, kotlarni itd. Baterije zakladajo z zakladalnim strojem, ki je narejen tako, da opravlja različne faze. Zakladalni stroj odpira komore, potisne koks iz komore, očisti dno komore, jo polni ter zapira. Koks potiska v poseben vagon, ki je na drugi strani komor. Ta vagon potem vozijo pod tušo, da se ohladi. Ohlajen koks stresejo potem iz vagona

na transportni trak, ki polni silose pri plavžih.

Za nemoten potek dela v zimskih mesecih imajo v železarni B. Bieruta še dve odtajevalnici, ki jih uporabljajo za odtajevanje rud, premoga, apnenca, koncentrata, dolomita, skratka za vse materiale, ki jim zamrznejo, da jih ni moč razložiti. V odtajevalnici odtajajo od septembra do aprila pribl. 25.000 vagonov raznih vrst surovin. Stara odtajevalnica ima tunela dolž. 164 m, kjer lahko odtajajo 32 vagonov naenkrat. Nova ima ravno tako dva tunela, vendar dolžine 330 m in lahko odtaja 64 vagonov naenkrat. Odtajevalnici ogrevajo z vročim zrakom temperature 80 do max. 85° C. Zrak segrejejo v zgorevalni komori, ki jo kurijo s plavžnim plinom. Poraba plavžnega plina je 4.000 Nm³/h za prvo odtajevalnico, za drugo, ki je daljša in modernjša, pa 5.000 Nm³/h. Vagoni stojijo v odtajevalnicah od 1—6 ur, odvisno od zunanje temperature in stopnje zmrznjenosti surovin. Imajo sicer dovolj veliko skladišče, tako da bi bili pozimi lahko brez dovoza rude, vendar v nekaterih drugih železarnah nimajo odtajevalnice in zato pošiljajo v te železarne več rude v zimskih mesecih.

Se nadaljuje

Resolucija...

(Nadalj. s 1. strani)

le objektivne in subjektivne težave, ter nekatere neprimerne sistemske rešitve, ali lastne slabosti posameznih delovnih organizacij.

Ponekod pa so bile celo sprejete rešitve, ki zožujejo samoupravne pravice delovnim ljudem. To se je pokazalo zlasti: »V zoževanju samoupravnih pravic delovnih ljudi v osnovnih organizacijah združenega dela, še posebej v širših integracijskih celotah; v zoževanju neposrednega odločanja delovnih ljudi na zborih oziroma referendumu; v zoževanju delovnega področja delavskega sveta in prenašanja funkcij odločanja o pomembnih vprašanjih družbeno-ekonomskih odnosov na kolegijske in individualne izvršilne organe; v neopravičenem zmanjševanju članov delavskega sveta; v takem določanju trajanja mandata organom delovne organizacije, ki onemogoča racionalno uveljavljanje načela izmenljivosti in v oblikovanju kolegijskih izvršilnih organov brez volitev, na tak način, da so bili v njih po svoji funkciji osebe, ki so na vodilnih delovnih mestih, vodilni funkcionari ali predstavniki družbenopolitičnih organizacij, oziroma v taki obliki, da je bila izvolitev pogojena z določenimi strokovnimi kvalifikacijami in da je dobil direktor pravico izključnega mandatarja predlagati kandidate za člane kolegijskih izvršilnih organov.«

Nekje so bile narejene le formalne spremembe statutov in drugih samoupravnih aktov, ne da bi se potrudili poiskati najbolj ustrezne in učinkovite oblike v duhu načel ustave ter ustavnega amandmaja XV, prilagojene specifičnim potrebam delovne organizacije. Nekatere delovne organizacije pa teh dokumentov še sedaj nimajo, kar pomeni nespoštovanje ustavnih načel in zakonskih določil.

Zvezna skupščina ugodno ocenjuje prizadevanje večine delovnih organizacij pri iskanju najboljših rešitev za samoupravno organiziranje, hkrati pa opozarja, da razne deformacije in neustrezne razlage ustavnega amandmaja XV, zahtevajo še doslednejšo borbo za uresničitev teh načel. Vsestranska družbena podpora je potrebna tistim prizadevanjem in rešitvam, ki zagotavljajo neposredno odločanje delovnim ljudem o vseh bistvenih vprašanjih družbeno-ekonomskih odnosov, dela in poslovanja.

Sestav organov delovne organizacije mora ustrezati položaju, ki ga po ustavi delavski svet ima, v njem pa morajo biti primerno zastopane vse organizacije združenega dela. Trajanje mandata, volitve različnih organov, odpoki oziroma odstranitve, mora biti precizirano v statutu, v skladu s temeljnimi načeli volilnega sistema.

Delovne skupnosti lahko samostojno oblikujejo enega ali več kolegijskih organov

za opravljanje posameznih izvršilnih funkcij določenih v statutu za izvajanje poslovne politike, ki jo je začrtal delavski svet za reševanje tekočih vprašanj in nadzornih funkcij. Kolegijski izvršilni organi, ki jih oblikuje delovna skupnost oziroma voli delavski svet zaradi ustrezne delitve dela in specializirane načina reševanja posameznih vprašanj, morajo zagotavljati tudi večjo racionalnost, učinkovitost, samostojnost in odgovornost v uresničevanju politike in odločitev delavskega sveta. Na kolegijske in individualne izvršilne organe pa ni mogoče prenašati pravic, ki so po ustavi delovno področje delavskega sveta.

Učinkovito izvrševanje funkcije in krepitev odgovornosti individualnih izvršilnih organov pa je odvisno od tega, kako jasno in nedvoumno je v statutu in drugih splošnih aktih določena volilna procedura, delovno področje, odgovornost in njihova samostojnost pri izvrševanju odrejenih funkcij določenega delovnega področja.

Določeni vodilni ali strokovni delavci, ki sestavljajo kolegij ali podobna telesa, ki niso voljena, lahko delujejo le kot posvetovalna strokovna telesa samoupravnih organov in ne morejo odločati o vprašanjih, ki so v pristojnosti delovne skupnosti ali organov samoupravljanja.

Za delovne organizacije z dejavnostjo ali nalogo posebnega družbenega pomena veljajo pri urejanju notranjih odnosov posebna določila ustave SFRJ.

Razvoj znanosti, tehnike in tehnologije ter uspešnost poslovanja zahtevajo kar najbolj aktivno vlogo vseh strokovnih in znanstvenih kadrov, tako v delu delovne organizacije, kakor v ustreznih udeležbi teh kadrov pri samoupravnem odločanju. Samoupravni odnosi so prvi pogoj za čim popolnejše uveljavljanje take vloge in ustvarjalne pobude strokovnih kadrov. Naloga delovnih organizacij je, da krepijo svojo kadrovsko osnovo z vključevanjem novih kadrov ter da dvigajo strokovno raven in izpopolnjevanje obstoječih strokovnih kadrov. Delovna organizacija mora biti tudi odprta za vsa znanstvena odkritja, ki so zanjo interesantna za praktično uporabo letih v proizvodnji in organizaciji dela.

V samoupravnih aktih večjih integracijskih celot, je treba v statutu ali drugem samoupravnem aktu določiti položaj osnovnih organizacij združenega dela, kot ožjih tehnoloških in družbeno-ekonomskih celic. S temi določili morajo biti zavarovani materialni interesi in samoupravnost teh celic. Širše integracijske celote in njihova kompleksnost odnosov, zahtevajo tudi višjo stopnjo ustvarjalne pobude delovnih ljudi za čimbolj ustrezne rešitve pri urejanju medsebojnih odnosov in ekonomskem povezovanju delov, ki sestavljajo celoto, vključno z načinom odločanja o posameznih

vprašanjih skupnega pomena. Odnosi med osnovnimi organizacijami združenega dela morajo biti urejeni tako, da ne dopuščajo prilaščanja njihovih samoupravnih pravic in da krepijo njihovo samostojnost in čimbolj neposredni vpliv delovnih ljudi na celotno delo in poslovanje integriranih organizacij. Ti odnosi morajo tudi preprečevati težnje zapiranja osnovnih organizacij združenega dela v svoje ozke okvire.

Kot prvi pogoj za uresničevanje pravic in dolžnosti delovnih ljudi ter za njihovo kvalificirano vključevanje v samoupravno odločanje in za družbeno kontrolo nad delom njenih organov je vsestransko objektivno in pravočasno obveščanje o vseh vprašanjih delovanja delovne organizacije.

Samoupravne pravice pa se zagotavljajo tudi z osebno odgovornostjo nosilcev samoupravnih funkcij. Ravno zato pa je v delovnih organizacijah potrebno graditi tak sistem osebne odgovornosti, ki bo pospeševal razvoj samoupravnih odnosov in prispeval čim več k uspešnemu reševanju in izpolnjevanju temeljnih ciljev in nalog poslovne politike. Dosedanji razvoj samoupravljanja, zlasti pa ustavni amandma XV, sta bistveno povečala pomen in obseg urejanja družbenih odnosov in razširila osnovo in področje dela organov samoupravljanja.

Dosedanje izkušnje pri izvajanju amandmaja so pokazale, da mora biti stalna skrb vseh družbenih dejavnikov pri uveljavljanju samoupravnih pravic delovnih ljudi in delovnih skupnosti. Zelo pomembna je odprtost delovnih skupnosti za vse pozitivne izkušnje pri uresničevanju teh načel v lastni borbi za uresničevanje gospodarske in družbene reforme ter za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov.

Se posebno vlogo pri opozarjanju na razne deformacije imajo družbena sredstva javnega obveščanja.

Za spremljanje in proučevanje samoupravnega urejanja odnosov delovnih ljudi ter uresničevanja samoupravljanja v delovnih organizacijah in drugih asociacijah, je nujno spodbujati tudi strokovne in znanstvene institucije. Ta spodbuda je potrebna tudi za teoretično posloševanje praktičnih izkušenj in za ustvarjanje znanstvene podlage za nadaljnjo graditev sistema družbenega samoupravljanja.

Pri kvalitetni krepitvi samoupravljanja pa ni pomembna samo pravica delovnih ljudi, temveč tudi njihova odgovornost in dolžnost pri stalnem razvijanju humanih samoupravnih odnosov med ljudmi in pri krepitvi njihove solidarnosti.

Na podlagi ustavnih načel in stališč te resolucije ter ob upoštevanju svojih specifičnosti in potreb, morajo delovni ljudje v delovnih organizacijah določiti organizacijo samoupravljanja in notranje odnose ter se za njihovo

realizacijo in dosledno izvajanje tudi boriti. Važno je tudi, da se v tej smeri pospeši delo na statutih in drugih samoupravnih aktih, ker so le-ti organski del celotnega družbenega sistema. Od tod tudi izvirajo odgovornosti drugih družbenopolitičnih dejavnikov in dosledno uveljavljanje načel ustave in stališč te resolucije.

Se posebno odgovornost na tem področju imajo skupščine vseh družbenopolitičnih

skupnosti. Za uspešno avtonomno normativno dejavnost delovnih organizacij in za razvoj njihovih samoupravnih odnosov je potrebna organizirana družbena pomoč in koordinirana akcija vseh družbenih sil, še posebno družbeno političnih organizacij. Tudi zvezna skupščina bo redno spremljala uveljavljanje ustavnih načel in določb o družbenem samoupravljanju in vse pojave v zvezi s tem.

V MAJU SAMO 26 POŠKODB NA DELOVNIH MESTIH

Služba za varstvo pri delu že več let zbira podatke o poškodbah na delovnih mestih in na poti v službo. Vendar tako pozitivnih rezultatov, od kar obstoja stalne evidenca na področju varstva pri delu, še niso zabeležili. Iz zbranih podatkov je razvidno, da smo imeli v maju na delovnih mestih 26 poškodovanih sodelavcev, štiri poškodbe pa so utrpeli naši sodelavci na poti v službo in iz službe.

V talilnicah sta bili 2 poškodbi in 116 izgubljenih dni, v valjarni Bela 3 poškodbe in 90 dni, v valjarni Javornik 6 poškodb 132 dni, v predelovalnih obratih 8 poškodb in 228 dni, v energetskih obratih 1 poškodba in 6 dni, v vzdrževalnih obratih 3 poškodbe in 35 dni, transportni obrati 2 poškodbi in 64 dni, ter upravne službe (RO) 1 poškodba in 79 dni.

Poleg martinarne v preteklem mesecu niso imeli poškodb tudi v elektrojeklarni, livarni, žebeljarni, elektro toplotni energiji, v strojnih delavnicah, strugarni valjev in upravnih službah.

Poškodovani sodelavci na poti v službo so bili v maju: eden iz valjarne Javornik, 2 iz vzdrževalnih obratov in eden iz upravnih služb. Zaradi poškodb na delovnih mestih smo v maju izgubili 750 delovnih dni, zaradi poškodb na poti pa 116 delovnih dni.

O zelo ugodnih rezultatih, ki so jih v maju zabeležili nam je varnostni tehnik Božo Pančur povedal, da 26 poškodb predstavlja najnižje število od kar obstoja njihova evidenca. Še bolj razveseljiv in izjemen pa je podatek, da v martinarni v maju niso imeli niti ene poškodbe. To se menda še ni zgodilo, od kar martinarna v naši Železarni obratuje.

Izreden uspeh, ki je bil dosežen v martinarni na področju varstva pri delu lahko pripišemo obratovodstvu, ki posveča veliko pozornost varstvu pri delu. Veliko zaslug imajo zato delovodje, ki zelo natančno poučujejo delavce in skrbijo za reden nadzor. Služba za varstvo pri delu in sploh vsi, ki dnevno skrbijo za to, da bi bili delavci v proizvodnih obratih delali bolj varno, so enotnega mnenja, da le dobro poučen in skrbno nadzorovan delavec lahko varno in tudi kvalitetno opravi naloge v proizvodnem procesu. Nedvomno je dobra poučenost delavcev in nadzor v pogledu varstva pri delu velika investicija, ki se nam obrestuje v tem, da so delavci prisotni na svojih delovnih mestih. Izreden uspeh v martinarni in tudi v vsej Železarni v maju kaže, da smo glede varstva pri delu na dobri poti. Če bo naš vodilni in vodstveni kader ter delavci zaposleni neposredno na delovnih mestih tako pozorni kot so bili v maju, potem se lahko nadajamo še boljših rezultatov in morda celo manjšega števila poškodb kot v maju.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

DEŽURNA SLUŽBA	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 20. junija:		
dr. inž. Marin GABROVŠEK, TKR	380	732
NEDELJA, 21. junija:		
inž. Stanislav ČOP, topilnice	328	76538
PONEDELJEK, 22. junija:		
inž. Feliks BÉSTER, RTA	262	790/59
TOREK, 23. junija:		
inž. Janez BIDOVEC, TPD	240	790/44
SREDA, 24. junija:		
Edo CENČEK, teh. sl. vzdr.	548	727
ČETRTEK, 25. junija:		
inž. Tine ČRV, valj. Bela	850	790/58
PETEK, 26. junija:		
Zdravko ČRV, Jav. I.	624	760

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Obratni aktiv ZMS VEN

To pot naj se bralcem predstavi še en številčno močnejši obratni aktiv ZM v Železarni. To je aktiv ZM VEN. Njegov predsednik Igor HEFERLE je povedal dosti zanimivih stvari od katerih smo jih nekaj tudi zabeležili. Iz razgovora z njim lahko razberemo, da so mladi trenutno v obdobju, ko potrebujejo predvsem moralno pomoč in sigurnost ter zaupanje v njihove sposobnosti.

Sedanji predsednik aktiva ZM VEN Igor HEFERLE, ki je tudi predsednik kluba mladih novatorjev in samoupravljalcev pri tovarniški konferenci ZMS, je pričel aktivno in dokaj uspešno delovati v ZM oktobra meseca preteklega leta, ko je prevzel vodstvo aktiva ZM VEN. To delo pa trenutno nikakor ni hvaležno kajti, od 120 mladih se jih sestankov in resnega dela udeležuje zelo malo. Na vprašanje, kaj je vzrok temu pa je predsednik Heferle odgovoril, da je po njegovem mnenju eden od glavnih vzrokov nezavidni ekonomski položaj Železarne in s tem tudi obremenitev vsakega posameznika, ter konkretno v obratu VEN, preveliko nezaupanje starejših sodelavcev v voljo in zmožnosti mladega človeka — samoupravljalca. To pa je največkrat vzrok, da mladi nočejo oziroma ne morejo delovati v samoupravnih organih, kar pa je vsekakor nasprotno od zdrave kadrovske politike tako obrata kot podjetja. Ni se čuditi temu, da tudi predsednik aktiva ZM VEN Heferle ni niti seznanjen o delu samoupravnih organov v obratu. Enak odnos do mladih v obratu pa se kaže tudi s strani sindikata in obratnega aktiva ZK, za kar pa velja obojestranska krivda. Kljub vsemu pa bi družbeno politične organizacije vseeno lahko naredile kakšen korak več v smeri pridobivanja mladega in perspektivnega kadra v svoje vrste. Predsednik Heferle je tudi mnenja, da bi morali mladim predvsem realno in pravilno tolmačiti smernice razvoja Železarne, njene gospodarske politike ter njenega trenutnega gospodarskega položaja. Prav tako pa bi se moralo mladim delo ZM prikazati s prave strani, da bi le-ti lahko razumeli težnje, ideje in cilje organizacije ZM. Mladim pa naj bi se v povračilo za prizadevanja nudile predvsem ustrezne možnosti rekreacije, ki pa naj resnično izhajajo iz njihovih želja in interesov.

Vodstvo aktiva ZM VEN na čelu s predsednikom Igorjem Heferlom, si bo v bodoče prizadevalo predvsem pridobiti zaupanje mladih v organizacijo ZM in navezati tesnejše stike s samoupravnimi organi v obratu, pri čemer pa jim bo nedvomno v veliko pomoč pripravljenost obratovodstva, da prisluhne željam in hotenjem mladih v obratu. Mladi pa bodo morali starejšim sodelavcem tudi dokazati, da so zmožni razmišljati o aktualnih problemih in tudi iznašati ustrezne predloge za reševanje le-teh. S tem pa bi se počasi vzpostavili tudi pravi samoupravni odnosi v obratu ne glede na starost samoupravljalcev, mladi pa bi se tudi otesili miselnosti o nedemokratičnosti.

Predsednik aktiva ZM VEN Igor Heferle pa je v razgovoru povedal, da teamsko delo aktiva precej zavira izmensko delo, nizki osebni dohodki, ki so v primerjavi z enakim delovnim mestom v drugi delovni organizaciji prenizki in pa prevelika fluktuacija mladih, ki si v drugih delovnih organizacijah iščejo boljše delovne pogoje in osebne dohodke.

Kljub vsemu pa menimo, da bi se v aktivu ZM VEN, kjer je zastopana predvsem mladina s srednješolsko izobrazbo, lahko naredilo mnogo več ob jasno začrtani poti dela TK ZMS Železarne. Seveda pa bo potrebno več razumevanja starejših sodelavcev do teženj in želja mladih ter pravih in stalnega tolmačenja oziroma informiranja mladih o trenutnem ekonomskem položaju Železarne in njenih perspektivah.

Z. E.

Čemu program dela?

Kadarkoli in kjerkoli se ljudje srečujejo, pogovarjajo in sklepajo, morajo vedeti ZAKAJ.

Vsako delo, pa tudi delo v Zvezi mladine mora biti načrtno in programirano, idejno usmerjeno k določenemu cilju.

Vsi cilji in programi dela MORAJO voditi k večjemu vplivu mladih na vsa dogajanja v družbi, k večji ustvarjalnosti in angažiranosti mladih na področju, kjer se največ zadržujejo. Največkrat je to ali v šoli, delovni organizaciji in v krajevni skupnosti.

Program dela nam mora prikazati vizijo bodočnosti, vendar naj bo ta vizija vedno realna, prikazana v okviru danih možnosti, ki jih mladi imamo, zgrajena naj bo od prikaza stanja, v kakršnem se zdaj nahajamo.

Program dela v Zvezi mladine nam mora dati tudi jasen odgovor na vprašanje, kaj naša organizacija v družbi pomeni (konkretno kaj in koliko pomeni v Železarni) in kaj moramo storiti za njen večji vpliv.

Preden bomo začeli sestavljati program, moramo vedeti KAJ HOČEMO in KAKO BOMO DELALI.

Program dela naj sestavi vodstvo aktiva na osnovi želja in interesov vseh članov. Kako, kje in kdaj bomo zvedeli za mnenja vseh članov aktiva ZMS?

Oblik je dosti. Naštel bi le nekatere:

- vsakdanji pogovori
- intervjuji in
- anketa.

Ko bomo vse podatke zbrali in združili v celoto, bomo imeli program, kakršnega si mladi zares želijo in ki je zares njihov.

Tako se nam pri naslednji fazi, to je pri realizaciji programa ne bo dogajalo, da bodo aktivni le nekateri mladi, kar bo prav gotovo pripeljalo k večjemu uspehu pri delu in angažiranosti mladih.

Milan

Kako gledamo mladi na razvoj naše družbe

Smisel delovanja in obstoja Zveze mladine je v družbeni akciji, ki mora menjati sedanje stanje in, ki mora imeti za cilj integracijo naprednih mladih ljudi pri nas.

V zvezi mladine si prizadevamo predvsem za čim hitrejšo uresničitev nekaterih načel, resolucij, programov, ki imajo za cilj zgraditev, izoblikovanje socialistične, samoupravne demokracije.

Kakršnokoli nezadovoljstvo, pasivnost ali odpor mladih, si danes lahko razlagamo edino s tem, da se mnoge stvari pri nas prepočasi spreminjajo, četudi o njih dosti govorimo. Morda se pri tem postavlja tudi vprašanje uspešnosti našega samoupravnega dogovarjanja in družbene angažiranosti.

V času vse hitrejšega življenjskega tempa, znanstvenotehnične revolucije, ki trka na vrata tudi pri nas, je opaziti pri mladih nestrpnost, negotovost, občutek nemoci, pa tudi nezadovoljstvo. Nezadovoljstvo do vsega, kar obstaja, nezadovoljstvo do sebe, pa tudi do ZM.

Ob vsem tem razmišljanju pa moramo vedeti tudi, da naša pot v bodočnost daje tudi mladim možnost, perspektivo za angažiranje, ustvarjanje in borbo za osvoboditev človeka, daje možnost, vsaj načelno, vsakomur, da se uveljavlja po svojih sposobnostih in interesih. Naša pot pa je precej težka, včasih tudi neuspešna, saj je otežena z mnogimi oblikami ostankov birokratizma in administrativnega socializma. Pojavljajo se ljudje in ideje, ki ne morejo ali pa ne morejo razumeti, da nov čas zahteva nove ljudi, drugačna mišljenja in ideje ter nove oblike delovanja in dogovarjanja. Mlade pa moti prav to, da mnogi pod krinko socializma zagovarjajo teze, ki so za mlade nesprejemljive.

Naš čas zahteva nove ljudi. Kdo in kako pa skrbi, da bomo te nove ljudi zares dobili? V šolah, predvsem v srednjih opazamo, da učni načrt ali pa predavatelji dajejo premalo poudarka družbenemu izobraževanju, da vzgoja pravzaprav ne poteka v duhu, ki ga naša družbena ureditev zahteva. Šole nikakor ne smejo biti le ustanove za sprejemanje novega znanja, temveč tudi in predvsem zavodi za vzgojo. Morda gre pri negiranju te vrste vzgoje tudi za negiranje celotnega našega sistema in družbene ureditve, česar pa nikakor ne smemo dovoliti.

Mladi tudi nismo in ne moremo biti zadovoljni s kadri v vodstvih delovnih organizacij, vodstvih društev, specializiranih organizacij in tudi v družbeno političnih organizacijah ali samoupravnih organih. Zdi se nam, da smo šli v nekaj letih iz ene skrajnosti v drugo. Včasih je bilo dosti, da je bil človek »naš«, pa četudi brez ustrezne šolske izobrazbe, danes pa trmasto vztrajamo le na izobrazbi in sposobnosti. Oboje se nam je že maščevalo, pa vendar stvari pustimo pri miru ali pa jih prepočasi rešujemo, kot da smo z njimi zadovoljni ali pa nemočni, ko bi stvari posploševali. Drži pa, da je teh in podobnih pojavov pri nas precej, zato jih mladi tudi opazamo, kritiziramo. To pa je mnogokrat tudi vse.

Nemalokrat poslušamo razburjanja in klice na pomoč, da je z našo mladino konec, saj živi in dela po vzorih iz zahoda, po vzorih filmskih zvezd in zvezdic. Morda pa vzorov ne morejo najti doma? Vsaj ne takšnih, ki bi njim ustrezali.

Upam, da me ob teh razmišljanjih ne bo imel kdo za kritizerja. Res je, precej sem kritičen, hkrati pa tudi ustvarjalen. Vsaj želim biti takšen. Vabim bralce, predvsem mlade, da se oglašijo s prispevki, v katerih naj pišejo o svojih pogledih, razmišljanjih in izkušnjah, o doživetjih pri družbenem angažiranju in uveljavljanju. Tako bo rubrika o mladih v tem listu precej bolj zanimiva kot je bila doslej, hkrati pa bo dajala bralcem tudi možnosti za polemiko in uveljavljanje.

milan

Naši „junaki“

Vsak čas, vsaka nova generacija prinaša s seboj nove družbene in moralne vrednote, cilje, zahteve.

Vsaka okolica, vsaka doba je častila neke junake, ki so se z različnimi načini in v različnih okoliščinah dvignili v oblake pri preprostih in dobrih ljudeh.

Nekateri mladi Jeseničani si prizadevajo, da bi postali znani, popularni, hočejo dvigniti svoj ugled v očeh okolice, šolskih in uličnih kolegov, pa tudi kolegic.

Jaka uživa v pitju, petju, glasnem dopovedovanju in zmerjanju, ki ni za kulturna ušesa prav nič prijetno. Kolegi se mu smejijo, ga spodbujajo in mu plačujejo za kozarček »ta zelenega«. Takšen je Jaka in mnogim je všeč prav takšen.

Marjanca se pritožuje, da starši nimajo poslušna za njeno uveljavljanje. Ob devetih zvečer mora biti doma, ne sme na izlet s svojim fantom, četudi jih ima že šestnajst, fant pa že tri mesece čuti. Le kako so zaostali ti starši. Silijo jo le k učnjo, zdaj je ne pustijo niti na ples k Jeleni.

Mojca se rada vozi z avtomobilom, predvsem s tistimi, na katerih je tablica s črko I, lahko pa tudi z A ali pa D. Abeceda najbrže ni tako zelo važna. Važno je, da Mojca nosi minikrilo, da rada dviga palec in da se rada zabava z dobrimi in vpljivimi šoferji. Kolegice ji zelo zavidajo in jo pridno posnemajo. Nerodnost je le v tem, da se ne Mojca in ne njene prijateljice ne znajo pogovoriti ne italijansko in ne nemško. Najbrže se včasih da sporazumeti tudi brez besed.

Tudi Srečko je junak. Njega je dobil pogum, najbrže ne v šoli, v mlečno pa je prišel razbijat krožnike in kozarce, prenešati mize in stole in zmerjat prodajalke. Nikogar se ne boji. Tudi miličnikov ne, vsaj tako je tulil.

Imena so v vseh primerih sicer izmišljena, verjetno pa soglašate z menoj, ko trdim, da je našim »junakom« potrebnost posvetiti precej več pozornosti, kot so je deležni zdaj. Toda drugačne pozornosti, kot si jo želijo.

milan

Dopisujte
v Železarja

Samoupravni organi v preteklem tednu

24. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN SISTEM NAGRAJEVANJA

V sredo, 10. junija 1970 je bila 24. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja, na kateri so obravnavali oblikovano maso osebnega dohodka za maj, finančni rezultat in gibanje stroškov v aprilu, cenik za oblikovanje osebnega dohodka v valjarni žice na Beli, analizo oblikovanja osebnega dohodka v Železarni in reševali tekoče probleme in vprašanja.

Po razpravi oblikovane mase osebnega dohodka v maju so zaradi usklajevanja višine osebnega dohodka med obrati, odobrili posojila oziroma dotacije tistim obratom, ki zaradi objektivnih razlogov niso dosegli nivoja osebnih dohodkov, ki jim po kategorizaciji pripadajo. Martinarni, plinski in vodni energiji ter strugarni valjev pa so še popravili cenik za določen odstotek. Glede na finančne rezultate prvega četrtletja in na predvidevanja za prvo polletje so sklenili, da se od oblikovane mase osebnega dohodka zadrži 3%.

Cenik za valjarno žice na Beli so sprejeli in sklenili, da bo ta cenik za oblikovanje osebnega dohodka valjarne žice veljal od 1. julija letos. Sklenili so tudi, da bodo mesečno pri obravnavanju doseženih osebnih dohodkov upoštevali objektivne razloge izpada proizvodnje zaradi okvar ogrevne peči ali proge, tako da delovna skupnost valjarne žice v teh primerih ne bo oškodovana pri osebnih dohodkih.

Ker so nekaterim, prej naštetim obratom, že pri obravnavi doseženega osebnega dohodka v maju, popravili cenik, so pri obravnavi analize oblikovanja osebnega dohodka popravili cenik le še livarni s tem, da se je livarni cenik zmanjšal za 7%. Valjarni profilov in valjarni tanke pločevine na Javorniku niso popravljali cenika, ker se nahajata ta dva obrata v izjemnem položaju, pač pa so sklenili, da bodo ta dva obrata mesečno reševali in določili ustrezen nivo osebnih dohod-

kov. Željarni so za oblikovanje osebnega dohodka odobrili progresivno-degresivno ceno reprezentanta in naročili službi za nagrajevanje, da na podlagi določenega razmerja sestavi lestvico.

Med tekočimi zadevami so najprej odobrili nov cenik za adjustiranje VAC žice, vzeli so na znanje informacijo

7. SEJA SVETA DE VALJARNA BELA

V prostorih valjarne Bela je bila 5. junija 7. seja sveta DE. Najprej so pregledali izpolnjevanje sklepov sprejetih na 6. seji in ugotovili, da trije sklepi še niso realizirani. S tem v zvezi so ugotovili, da je treba problematiko internih reklamacij vnesti na dnevni red prihodnje seje. Glede neustreznega materiala, ki naj bi ga izločili že na škarjah, še ni urejeno z vodstvom OTK in RO. Sicer je bil že izdelan regulativ, vendar ga dosledno še ne izvajajo. Prav tako še ni izdelan pravilnik za manjkajoče ure in zato predlagajo, da je o tem treba pomorno razpravljati na seji komisije za nagrajevanje, ki mora na prihodnji seji svetu DE podati tudi ustrezno poročilo.

V razpravi so sodelovali inž. Senčar, inž. Perne ter Kavčič in Komljanec. Inž. Perne je povedal, da je bila problematika za marec in april dostavljena vsem članom. V tej problematiki so upoštevali tudi zvišanje in znižanje za marec in april ter stroške, medtem ko bodo problematiko internih reklamacij obravnavali na prihodnji seji. Nadalje inž. Per-

ne ugotavlja, da je bil dosežen zelo slab dobit (izpien). Naj ima vpliv tudi vložek, ki ga dobivajo iz martinarne, ker so vse napake martinarne vštete tudi v njihovo dobit (izpien). Dodal je še, da bi z dobrim delom lahko vplivali na boljše rezultate pri dobitju.

Inž. Senčar je dejal, da je bil dobit na blumingu dober. Obenem pa je treba upoštevati slabši dobit na šteklu in izmerek v tretji hali, tako da so skupni rezultati slabi. Neustrezen vložek vračamo martinarni, na osnovi internih reklamacij, kar pa ni odšteto od skupne vsote in to vpliva na dobit. Prav tako niso upoštevane preklasifikacije materiala in bo to vprašanje treba urediti z OTK.

Tudi tovariš Kavčič je opozoril na slabe rezultate. Meni je, da je bila povezava med blumingom in čistilnico prenapetostna, večjo skrb pa je treba posvetiti tudi poti, ki jo opravi material, da ne bo zamešnjav. Neustrezno delo posameznikov včasih vpliva tudi na odstotek dobiti, večji pa so tudi stroški.

Tovariš Komljanec je pomorno opozoril na zmanjševanje stroškov, še posebej, ker bo nagrajevanje v prihodnje odvisno tudi od stroškov, tako, da bodo posamezniki kot delovna enota v celoti imeli boljše osebne dohodke, če bodo manjši stroški.

Ob koncu seje so bila na dnevnem redu še poročila komisij. Sprejetih je bilo šest sklepov, ki se nanašajo na proizvodne stroške, preklasifikacijo materiala in na cenik za formiranje osebnih dohodkov valjarne žice, ki naj bi začel veljati s prvimi avgustom. Svet DE bo pisno opozoril komisijo za nagrajevanje pri DSŽ, da ne more naknadno spreminjati sklepov, ki so bili sprejeti na seji komisije v obratu. Tak primer so ugotovili v maju. Vodjem oddelkov so naročili, da pripravijo seznam delavcev vozačev, ter predlog za spremembo voznega reda.

SKLEPI

4. seje delavskega sveta združenega podjetja Slovenske železarn, z dne 12. junija 1970.

1. Delavski svet združenega podjetja je pregledal sklepe prejšnje seje in ugotovil, da so izvršeni. Poleg tega delavski svet ugotavlja, da je še odprt sklep pod točko 8 2. seje z dne 15. 1. 1970 glede izdelave predloga srednjeročnega načrta združenega podjetja, ki pa je v izdelavi in bo predmet razprave na naslednji seji.

2. Delavski svet združenega podjetja sprejme poročilo o delu poslovnega odbora in s tem potrdi delo poslovnega odbora v času med 3. in 4. sejo delavskega sveta.

3. Delavski svet združenega podjetja sprejme poročilo o poslovanju podjetja za prvih 5 mesecev letošnjega leta s pripombo, da je treba v bodoče pri sestavljanju takšnih poročil bolj kritično oceniti delo na tistih področjih, kjer niso bila dosežena predvidevanja. V zvezi s poročilom delavski svet zadolži poslovni odbor:

3.1. da obravnava vprašanje zalog in možnosti centralizacije skupne nabave potrebnih materialov.

3.2. da obravnava vprašanje možnosti za znižanje dolgov kupcev, oziroma naših dolgov do dobaviteljev.

3.3. da obravnava vprašanje izvoza.

Sprejeta stališča po obravnavanih vprašanjih mora poslovni odbor posredovati tovarnam in o tem poročati tudi na naslednji seji delavskega sveta.

4. Delavski svet združenega podjetja sprejme analizo rentabilnosti poslovanja do 1973. leta in daje vso podporo prizadevanjem generalnega direktorja in poslovnega odbora pri nadaljnjem delovanju v nakazani smeri in pri reševanju zadev združenega podjetja pri organih, pristojnih za reševanje.

5. Delavski svet združenega podjetja vzame na znanje poročilo generalnega direktorja o trenutnem stanju oblikovanja direktorja in ugotavlja, da je v zadnjem obdobju v tej smeri napravljen napredek, prav tako pa v smeri združevanja tistih funkcij, ki so bile predvidene s pogodbo in statutom združenega podjetja. Delavski svet združenega podjetja smatra, da je delovne skupnosti posameznih tovarn treba bolj informirati o delovanju združenega podjetja kot celote in posebej direktorje, ter naroča generalnemu direktorju, da v tem smislu ustrezno ukrepa.

6. Delavski svet združenega podjetja predlaga generalnemu direktorju, da prek ustreznih organov doseže večjo povezanost in sodelovanje med raziskovalci in tehnologi posameznih tovarn združenega podjetja.

7. Obstoječo dokumentacijo tovarn je treba dati na razpolago še ostalima partnerjema s tem, da krijeta samo učinkovite stroške. To ne velja, kadar tovarne združenega podjetja obstoječo dokumentacijo posredujejo organizacijam izven združenega podjetja.

8. Delavski svet združenega podjetja odobri naslednji predračun dohodkov in izdatkov direktorja združenega podjetja za leto 1970:

I. Materialni stroški:

1. Material	50.000.—
2. Storitve	100.000.—
3. Potni stroški	50.000.—

II. Osebnih dohodki:

170.000.—

III. Honorarji zunanjih sodelavcev:

30.000.—

S k u p a j 400.000.—

Nabava osnovnih sredstev

1. Oprema pisarn	150.000.—
2. Osebnih avto	120.000.—

S k u p a j 270.000.—

Nakup stanovanj:

300 m² po 3.200.—/m² = 960.000.—, 50 % plačilo v letu 1970 = 480.000.—

9. Delavski svet se strinja z udeležbo pri izdelavi elaborata komparativne prednosti lokacije za gradnjo koksarne na severnem Jadranu.

Predsednik:
Tomaž ERTL

13. SEJA KOMISIJE ZA NAGRAJEVANJE V VALJARNI BELA

Dne 9. 6. je bila v prostorih valjarne Bela 13. seja komisije za nagrajevanje pri svetu delovne enote.

Najprej so ugotovili, da so bili vsi sklepi sprejeti na 12. seji izpolnjeni, nato pa so bili člani komisije seznanjeni s podatki o formiranju osebnih dohodkov za maj in sicer za delovno enoto valjarne Bela in posebej za valjarno žice, ter z ustreznimi primerjalnimi podatki, ki veljajo za vso Železarno. Obenem je bilo članom komisije prikazano formiranje osebnih dohodkov po ceniku in stanje rezervnega sklada tako za valjarno Bela kakor tudi za valjarno žice.

Ob koncu seje so sprejeli sklep, da masa osebnega dohodka za valjarno Bela in

valjarno žice ostane nespremenjena, o čemer bodo pisno obvestili tudi sektor za ekonomiko. Od sektorja za ekonomiko bodo na osnovi sprejetega sklepa zahtevali odgovor v zvezi s predlogom o spremembah kategorizacije za posamezna delovna mesta v oddelku bluming, štekel, površinska obdelava in oblikovalnica profilov. Sprejet je bil tudi sklep, da ur za manjkajoče v nobenem primeru ne bodo pisali tako dolgo, dokler to vprašanje ne bo dokončno urejeno. Vodstvu delovne enote so naročili, da pripravi do prihodnje seje komisije analizo premij za škajo, manjkajočih ur in otežkočenega dodatka. O vsej tej problematiki bodo obširneje razpravljali na prihodnji seji.

Sestanki delovnih skupin

STROJNO VZDRŽEVANJE — JEKLARNA — Na sestanku 14. maja so se dalj časa zadržali pri delovni disciplini. Njihovo delo v martinarni poteka na dva načina in se delo remontne skupine razlikuje od dela dežurnih. Spregovorili so o nalogah dežurnih ključavničarjev, nato so pa ponovno zahtevali pojasnilo zakaj ni upoštevano in če je že kaj urejenega, da se jim prizna delovna doba s povečanjem. Tudi predsednik TOOOS tovariš Mlinarič ni dal ustreznega pojasnila, oziroma ni še nihče zagotovil ali bodo dobili kar jim pripada.

PLAVZ — RUDARNA AGLOMERACIJE — Člani delovne skupine so bili na sestanku 28. maja seznanjeni s pomanjkanjem koksa. Govorili so tudi o pogodbi s katero smo si zagotovili koks. Menili so, da bi morala posredovati zveza in vsi ostali najvišji forumi. Skrbi jih tudi, ker lahko ob takem igranju s koksom lahko pride do zastojev pri proizvodnji. Prebrali so okrožnico št. 14, s katero se tudi strinjajo. Le predzadnja točka se jim zdi nekoliko preostara, ker so primeri, da je treba stroj ustaviti tudi po krivdi posameznika in ne more zato imeti odbitka celotna izmena. V rudarni vprašujejo zakaj silos za ostružke ni popravljen, ker bi jim s tem olajšali delo.

STROJNO VZDRŽEVANJE — JAVORNIK — Sestanek delovne skupine Arh. Lapajne je bil 5. junija. Razpravljali so o disciplini in redu v oddelku. Poudarjeno je bilo, da je treba točno začeti z delom in delati do konca dne. Tako bi izboljšali delovno disciplino. Delovna skupina je bila enotnega mnenja, da je red predpogoj tako za oddelek kot za železarno v celoti, za izboljšanje discipline. Prebrali so odgovor obratovodstva glede premij na zastoje, z odgovorom niso zadovoljni in tudi od 9. januarja, ko so obravnavali predlog premij še niso dobili točnega odgovora.

HVŽ — ŽICARNA II — Sestanek delovne skupine Klinar je bil 3. junija. Seznanjeni so bili z vsebino okrožnice št. 14. Člani skupine se strinjajo, da je treba disciplino na delovnem mestu izvajati in so zato tudi pripravljeni. Imajo pripombo, da bo težko ob koncu dne izvesti predajo dela na delovnem mestu, ker se nekateri delavci vozijo z avtobusi in vlaki. Prihodi nekaterih avtobusov in vlakov so pozni in je za to predaja težko izvedljiva.

HVŽ — ŽARILNICA — Sestanek so imeli 1. junija. Vodja delovne skupine tovariš Uršič je obrazložil vsebino okrožnice s številom 14, ki jo je izdal glavni direktor. Zamujanje dela ni dovoljeno in tudi ne predčasno odhajanje z dela. Umivanje je dovoljeno 15 minut pred koncem dne. Vprašanje delavcev je bilo, če se bodo za to povečali tudi osebni dohodki. Menijo, da naj vsebina okrožnice velja tudi za sodelavce iz pisarn. Zahtevali so, da je treba zagotoviti toplo vodo za umivanje, razen tega pa so govorili še o uporabi zaščitnih sredstev.

HVŽ — HLADNA VALJARNA — Delovna skupina Azinovič je imela sestanek 1. 6. Največ pozornosti so posvetili okrožnici št. 14 in pa zaključkom sprejetih na sestankih delovnih skupin, ko je bil prisoten tudi obratovodja inž. Mesarič. So enotnega mnenja, da je treba delovno disciplino izboljšati, vendar bi se to moralo poznati tudi pri osebnih dohodkih. Ukrepi glede delovne discipline naj veljajo za vse. Ko se vračajo iz nočne izmene srečujejo nekatere vodilne delavce in uslužbenke iz pisarn, ki prihajajo v službo točno ob šestih ali pa tudi pozneje. Delovna skupina želi odgovor na vprašanje kako je s številom uslužbencev, ki jih ni manj, čeprav se je stalež v železarni zmanjšal od 7000 na 5500 ljudi.

HVŽ — ŽICARNA — VOTLICARNA — Na sestanku delovne skupine 8. junija je bilo prisotnih 16 delavcev iz dopoldanske in popoldanske izmene. Seznanjeni so bili z okrožnico št. 14 in se točno dogovorili kdaj je treba začeti z delom in kdaj se lahko zapusti delovno mesto. Dalj časa so se zadržali tudi pri malicah, ker zaradi tega porabijo precej časa. Delavci se pritožujejo, da morajo na malico predolgo čakati. Pripombe so imeli tudi glede zamud vlakov iz Ljubljane in Bohinja. Direktorjevo okrožnico o disciplini so vzeli na znanje.

HVŽ — PATENTIRNICA — Delovna skupina Bremec je imela sestanek 5. 6. K okrožnici št. 14 niso imeli bistvenih pripomb, ker je delo v njihove

vem oddelku itak kontinuirnega značaja in tudi ob zamenjavi dnin delo normalno poteka. Najvažnejše je, da se vsak posameznik na delovnem mestu kar najbolj prizadeva. Da bo delo na progah potekalo pod nadzorstvom, bodo napravili vrstni red glede umivanja ob koncu dne in upoštevali določilo v okrožnici, da je umivanje možno 20 minut pred koncem dne. Imeli so pripombe glede kopalnic, ki jih je premalo, upoštevati pa je treba tudi prevoze z vlaki in avtobusi.

HVŽ — PATENTIRNICA — Delovna skupina Resman je imela sestanek 4. 6. Največ so govorili o okrožnici št. 14 in koriščenju delovnega časa. Menijo, da je 20 minut za umivanje premalo. Bili so opozorjeni naj predčasno ne zapuščajo obrata, zlasti tisti, ki niso vezani na prevoze z avtobusi in vlakom. Se enkrat so bili seznanjeni s koriščenjem dopusta v odnosu na proste sobote. Imeli so še pripombe zaradi malic, posebno na dopoldanski izmeni razen tega pa predlagajo, povečanje postavke za prvega patenterja.

HVŽ — ŽARILNICA — Sestanek so imeli 3. 6. Tovariš Pulec je obširneje obrazložil vsebino okrožnice št. 14 in stališče obratovodstva o polnem izkoriščenju delovnega časa. Člani delovne skupine so za delovno disciplino, imajo pa nekaj pripomb zaradi administrativnega in režijskega kadra, zaradi zamujanja službe. Predčasno zapuščajo delovna mesta in se sprehajajo po trgovinah. Prisotni menijo, da je treba najprej rešiti te stvari, šele potem zahtevati disciplino od delavcev v proizvodnji. Vprašujejo tudi kdaj bo odpravljeno čakanje na malico v kantinah in kdaj bo rešen problem tople vode za umivanje ob prostih sobotah in nedeljah.

HVŽ — POCINKOVALNICA — Delovna skupina Janša je imela sestanek 5. junija. Strinjajo se s poostrenimi ukrepi glede delovne discipline in menijo, da naj to velja tudi za vodilne uslužbence. Pripombe so imeli še zaradi zamud vlakov in avtobusov. Želijo pojasnilo glede delovne dobe s povečanjem v pocinkovalnici. Znano je, da je v ozračju 3-krat več strupenih plinov kot je dovoljeno. Kaj je s tarifnimi postavkami. Želijo, da na vsa ta vprašanja odgovori obratovodja inž. Komel.

HVŽ — POCINKOVALNICA — Delovna skupina Kral je imel sestanek 4. junija. Obravnavali so delovno disciplino, in se s tem tudi strinjajo. Pripominjajo pa, naj to velja tudi za vodilni kader in za uslužbence. Vprašujejo kaj je z uveljavljanjem delovne dobe s povečanjem in zahtevajo da obratovodja inž. Komel odgovori na to in na vprašanje, ki je bilo postavljeno že na prejšnjem sestanku.

HVŽ — ŽARILNICA II — Sestanek delovne skupine Marinkovski je bil 11. junija. Podrobneje so bili seznanjeni z ukrepi za izboljšanje delovne discipline. To velja za začetek dela in za zapuščanje delovnih mest ob koncu dne. Malica traja pol ure, morali pa bi imeti prednost pred drugimi delavci. Stroji lahko nehalo obratovati 20 minut pred koncem dne, menijo pa, da predaja dela ob koncu dne ni povsod mogoča, ker vozni redi vlakov in avtobusov niso usklajeni. Dogovorili so se, da bodo nekateri stroji obratovali tudi med predajo dela. Delavci zaposleni na Herborn strojih predlagajo skupno normo ker bi bilo bolj ugodno za njih in obrat.

ELEKTROJEKLARNA — Na sestanku 1. 6. je obratovodja seznanil prisotne s poostreno delovno disciplino in poudaril, da bodo ob neupoštevanju posameznikom odtegnili delovne ure in tudi delovjem. Prisotni se s predlaganim delovnim redom niso povsem strinjali, ker je delo v različnih obratih in pisarnah drugačno. Delo mora biti prilagojeno obratovanju peči. Zato ni važno, če se neko prej umije ko je delo že v redu opravil in da dela do ure ali čez uro, v kolikor ni zamenjave. Doslej še ni bilo primerov, da bi topilec ustavil peč ob preteku ure in odšel domov, ali pa da bi pustil šarž sredi vliivanja. Tako je bilo doslej in bo najbrž tudi v bodoče.

SAMOTARNA — MLINI — Sestanek so imeli 30. 5. Na sestanku je bilo precej vprašanj. Delavci je zanimalo za koliko se bo dvignil standard. Glede osebnih dohodkov pravijo, da komaj živijo in jih tudi težko zaslužijo. Glede neprekinjenega obratovanja strojev pripominjajo, da je treba voz-

ne rede uskladiti oziroma prilagoditi zahtevam okrožnice št. 14. Postrežba v kantinah naj bi bila hitrejša. Včasih je treba čakati četrte ure na malico in to neugodno vpliva na počutje delavcev.

MARTINARNA — Sestanek delovne skupine Jerb je bil 27. maja. Obširneje so govorili o disciplini in bili mnenja, da jo je treba zagotoviti tako v obratu kot v pisarnah. Ker je bil sestanek važnega pomena, so povabili tudi obratovodjo inž. Kalana. Zahtevali so odgovor na vprašanje glede delavcev iz drugih obratov, ki se zadržujejo v skladišču starega železa.

ELEKTROJEKLARNA — PRIPRAVA VLOŽKA — Na sestanku 29. maja so obravnavali vsebino okrožnice glavnega direktorja Obratovodja je obširneje govoril o ukrepih in opozoril na to, da bo treba ukrepe, ki jih vsebuje okrožnica dosledno upoštevati, da bi ustvarili red in disciplino ter dosegli boljšo proizvodnjo. Dobili so tudi pojasnilo glede malic in menjave na delovnem mestu.

SAMOTARNA — MLINI IN STROJNO OBLIKOVANJE — Delovna skupina se je strinjala z okrožnico glede delovne discipline in menjave na delovnih mestih. Imeli so pripombe glede prevozov z vlaki in avtobusi. Čimprej bo treba urediti higienske prostore za sodelavke.

SAMOTARNA — Na sestanku delovne skupine Podlesnik 28. 5., je bilo prisotnih 16 delavcev. Strinjajo se s tem, da je treba zaostri delovno disciplino, vendar menijo da ob koncu dne ne bodo mogli delati točno do ure, ker rabijo precej časa za umivanje. Povedali so, da je v šamotarni večkrat mrzla voda za umivanje in bo treba to vprašanje čimprej urediti. Zanimalo jih je tudi če bodo osebni dohodki večji in kaj je s priznanjem delovne dobe s povečanjem.

SAMOTARNA — PEČI — Na sestanku delovne skupine 29. 5. so bili seznanjeni z vsebino okrožnice št. 14. Strinjajo se, da je treba delati do 13,40, da se lahko umijejo, ker je premalo prh v kopalnicah. Zahtevajo, da si komisija ogleda delovna mesta pri pečeh in se seznanji z delovnimi pogoji, ker je možnost prehladov. Malica za delovno skupino peči je predvidena od 8.—8,30 ure.

MARTINARNA — PEČI, LIVNA JAMA — Sestanek so imeli 27. maja. V zadnjem času opazajo, da se ne dela polnih osem ur, tako v njihovem kakor tudi v drugih obratih. Prav sedaj ko uveljavljamo skrajšani delovni čas, bi morali osemurni delovni čas učinkovito izkoristiti in se zavdati nalog, ki jih ima železarna. Zagotovilo za to je dobro delo in dosledno izkoriščanje delovnega časa. Delovna skupina je dobila odgovor na vprašanje postavljeno na zadnjem sestanku o zagradi in uporabi ponvičarskega droga ter pojasnilo glede govoric o 80 % osebnih dohodkih.

ELEKTROJEKLARNA — Delovna skupina Pfajfer je imela sestanek 30. maja. Z okrožnico, ki jo je izdal glavni direktor se v celoti strinjajo. Obratovodja inž. Ravnik je posamezne točke v okrožnici obširneje analiziral in poudaril, da je treba v obratu skrbeti za red in disciplino. Bilo je nekaj pripomb zaradi odhodov avtobusov, ki prezgodaj odpeljejo. Če bi vsi delali do konca izmene, potem bi morali peš na Plavž ali v druge smeri. Tudi kopalnica ne ustreza ker je premajhna. Govorili so še o zadrževanju pred vrati hale. Delavci menijo, da se lahko naučijo svežega zraka v času ko je treba zamenjati livno jamo, ker so itak stalno na vročini in prahu.

SAMOTARNA — ROČNO-STROJNO OBLIKOVANJE — Sestanek so imeli 29. maja in bili seznanjeni z vsebino okrožnice št. 14. Člani delovne skupine Simonič zahtevajo, da njihova delovna mesta pregleda komisija, ker je zaradi samega dela potrebno vsak dan kopanje. Higienski prostori so premajhni in zato rabijo več časa da pridejo vsi na vrsto. Predlagali so, da bi delavna mesta lahko zapustili ob 13,40.

JAVORNIK I. — ČISTILNICA — Sestanek delovne skupine Fekonja je bil 5. junija. Prisotni so bili vsi člani delovne skupine, obravnavali pa so informacijo obratovodstva in v zvezi s tem problematiko težke proge, ki je bila pod planom zaradi lažjega vložka kvadratnih gredic in blumov. Posredovani so bili tudi podatki za junij, razen tega pa so še govorili o problemih čistilnice zaradi večje količine neočiščenega vložka za lahke in srednje proge. Primanjkuje delavcev, tako da je odobreno nadurno delo ter nedeljsko delo s posebno stimulacijo. Razpravljali so še o delovni disciplini, zlasti še o točnem začetku in prenehanju z delom ter o malicah. Največ pripomb je bilo zaradi nadurnega dela, še posebej na C. M. stroju, kjer je norma težko dosegljiva za stimulacijo. Na vprašanje je vodja delovne skupine dal ustrezno pojasnilo.

OBISKALI SMO...

Sindikalni odbor jeklovleka

V sredo dopoldan smo za kratek razgovor zaprosili predsednika sindikalnega odbora obrata jeklovlek Franca Kosmača. Tudi od njega smo želeli, naj pove kaj več o problemih s katerimi se srečuje sindikalni odbor pri svojem delu.

Takoj na začetku je tovariš Kosmač pojasnil, da je bilo zaradi odhoda sodelavcev v JLA in drugam več kadrovskih sprememb in da je bil šele pred kratkim izvoljen za predsednika sindikalnega odbora.

Najprej smo se pogovarjali o oblikah obveščanja, ki jih imajo na voljo v obratu jeklovlek. Imajo osem delovnih skupin. Nekatere se sestajajo redno, druge pa po potrebi in rešujejo oziroma obravnavajo problematiko, ki je aktualna, tako v merilu obrata kot Železarn. Da bi sindikalni odbor lahko učinkovito opravil svoje delo in posredoval problematiko, ki jo obravnava na svojih sejah, bo treba člane sindikalnega odbora razporediti po delovnih skupinah, da bodo lahko posredovali problematiko, ki jo obravnavajo na sejah.

Poleg predsednika sindikalnega odbora sta v razgovoru s sodelavcem uredništva sodelovala tudi obratovodja Berti Brun in asistent Stane Räv. Opozorila sta na kritičen položaj, ki ga imajo zaradi pomanjkanja vložka v obratu. V zadnjem času opazajo določena odstopanja od planov v odnosu na program valjarne žice in valjarne profilov. To pomeni, da vložek ni zagotovljen in so v maju dobili le polovico potrebnega vložka za nadaljnjo predelavo. Tovariš Brun je še opozoril na predvideno reorganizacijo, oziroma ustavljanje obratov z nerentabilno proizvodnjo, konkretno obrata Javornik I, od koder dobivajo tudi potrebne količine vložka. Vendar niti v

sklopu združenega podjetja Slovenske železarn vprašanje kako zagotoviti vložek, glede valjanja na Ravnah in Štorah, še vedno ni rešen.

To je posebno vprašanje o katerem je treba še spregovoriti, tako na sejah sindikalnega odbora, sestankih delovnih skupin pa tudi na pristojnih mestih.

Tu je še vprašanje cenikov in drugi problemi, ki spremljajo proizvodni proces, po drugi strani pa tudi delo sindikalnega odbora podobno kot v ostalih obratih Železarn.

Ena izmed osnovnih in zelo važnih nalog sindikalne organizacije je, kako pomagati članom sindikata. Denarno pomoč članom sindikata, ki bolujejo, odobrijo na seji sindikalnega odbora, ob novem letu pa so jih tudi obiskali doma ali v bolnišnici. Lani so naprimer povabili upokojene delavce, da so si ogledali valjarno bluming, štekli in njihov obrat na Beli, za tem pa so jih pogostili. Od

26 povabljenih upokojencev, se jih je vabilu odzvalo 22. Športna dejavnost je v obratu zelo razvita, imajo referenta za šport, ki organizira tekmovanja v streljanju, kegljanju, šahiranju itd. Tudi v okviru obrata so organizirali tekmovanja v kegljanju. Lani so organizirali dva izleta, glede oddihov pa je povedal tovariš predsednik, da imajo ponavadi prosta mesta v počitniških domovih pred in po sezoni, medtem ko je večje zanimanje za letovanje med glavno sezono.

Referenta za kulturno prosvetno dejavnost nimajo, vendar pa bo treba tudi na tem področju napraviti korak naprej, kar pa ne velja samo za posamezne obrate, ampak za Železarno v celoti.

Z obratovodstvom imajo zelo dobro povezavo, prav tako tudi z tovarniškim odborom osnovne organizacije sindikata, po drugi strani pa bodo morali biti stiki z mladinsko organizacijo in samoupravnimi organi v delovni enoti bolj pogosti in učinkoviti.

12. seja odbora za splošne zadeve

Odbor za splošne zadeve je imel 12. sejo v četrtek, 11. junija 1970 z naslednjim dnevnim redom: pregled sklepov zadnje seje odbora, predlogi za odobritev službenih potovanj v zamejstvo, poročila o izvršenih službenih potovanjih in tekoče zadeve.

Iz pregleda sklepov, ki ga je podal sekretar je bilo razvidno, da so vsi sklepi izvršeni razen enega, s katerim je bilo odobreno službeno potovanje, pa ga je tisti, ki mu je bilo potovanje odobreno, odklonil.

Na tej seji je bilo odobreno le eno službeno potovanje in to v Italijo zaradi ogleda naprave za izdelovanje hladnih profilov. Odobren je tudi delež Železarn, k službenemu potovanju direktorja metalurškega inštituta iz Ljubljane, ki je bilo opravljeno za potrebe združenega podjetja Slovenske železarn. Delež Že-

lezarn so 3 dnevnice po 60 DM.

Poročila o izvršenih službenih potovanjih so vzeli na znanje in ugotovili, da so vsa službena potovanja bila uspešno opravljena. Na znanje so vzeli tudi poročilo sekretarja o izvršenih službenih potovanjih doma v maju. Tudi k temu poročilu niso imeli nobenih pripomb.

V nadaljevanju seje so obravnavali tekoče zadeve, med katerimi je bilo največ prošenj za razne pomoči in dotacije. Vse takšne vloge so večinoma zavrnili, ker nimamo prostih sredstev, odobrili pa so brezplačen dobiček za srečolov osnovne organizacije Zveze slepih Slovenije iz Kranja, kmetu, ki mu je pogorelo gospodarsko in stanovanjsko poslopje so na priporočilo skupščine občine Kranj odobrili, da ta kmet iz Kokre v Železarni nabavi prek male prodaje potrebno betonsko železo za obnovo pod pogoji, kot jih imajo člani delovne skupnosti Železarn. Obravnavali so tudi vlogo odbora za postavitev šole v Cerknem — spomeniku NOB in se odločili, da bo Železarna v tej akciji morala sodelovati in po svojih močeh pomagati, vendar se o obliki pomoči in njeni višini niso mogli odločiti. Zato so sklenili, da bodo to vlogo ponovno obravnavali ob polletnem finančnem obračunu.

stojev in okvar. Obravnavali so tudi odgovor prodajnega oddelka na sklep odbora s prejšnje in še ene seje nazaj, glede prodaje proizvodov druge, tretje kvalitete ali celo škarta manjšim podjetjem ali obrtnikom. Po mnenju prodajnega oddelka takšna prodaja ne bi bila smotna zaradi bojznosti, da se ne bi povečale količine takšne proizvodnje zaradi psihoze pri proizvajalcih, da se vse lahko proda.

42. seja odbora za plan in finance

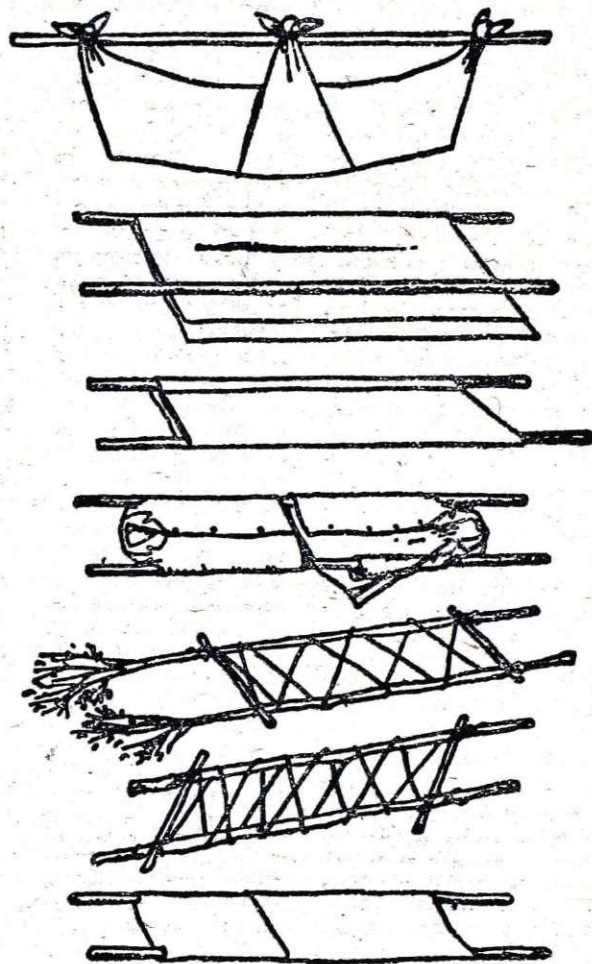
Predsednik odbora za plan in finance Anton Komljanec je sklical 42. sejo odbora v soboto, 13. junija 1970 in predlagal za dnevni red obravnavo uspehov proizvodnje v I. dekadi junija letos.

Po poročilu direktorja za proizvodnjo in po razpravi so ugotovili, da so rezultati proizvodnje v I. dekadi junija zaskrbljujoči, saj je plan skupne proizvodnje dosežen le z 89,6 %, blagovna pa celo z 72,4 %. Ugotovili so tudi vzroke za takšno stanje v proizvodnji, ki so nastali predvsem zaradi pomanjkanja vložka, premajhnega števila delavcev ter slabega dela v valjarni bluming in v valjarni žice zaradi pogostih za-

Slavko Tarman

Prva pomoč pri elementarnih nesrečah

9

Izdelava zasilnega nosila.

Pozimi je treba poškodovanca, ki si je zlomil hrbtenico, pokriti s toplo odejo, kajti pri takšnih ranjenicah lahko zelo hitro nastopijo zmrzline.

Prenos poškodovanega

K prvi pomoči spada poleg vsega navedenega tudi prenos poškodovanega do najbližje zdravstvene ustanove. Posamezne poškodbe, kot na glavi, prsih ali tiste, ki so povzročile močno krvavitev in zastrupitev, zahtevajo, da poškodovanega čimprej prenesemo ali prepeljemo do zdravnika.

Poškodovanega lahko nosi en sam človek ali pa več ljudi.

Najprimernejša za prenos poškodovanih so nosila. Če nimamo pri roki pravih nosil, napravimo zasilna. Med prenosom mora biti poškodovani v taki legi, da bo imel noge v smeri gibanja.

Za prevoz poškodovanih je mogoče uporabiti najrazličnejša vozila. V vozilo jih namestimo tako, da bodo v najustreznejšem položaju z ozirom na vrsto poškodbe. Tisti, ki imajo poškodovane gornje ude, lahko sedijo, tisti s poškodbami na spodnjih udih pa morajo ležati. Prav tako morajo ležati ljudje s poškodbami na glavi, hrbtenici in trebuhu. Poškodovane na prsih prevažamo v napol sedečem položaju. Vse poškodbe, ki so v omedlevici, pa prevažamo leže na boku ali trebuhu, ker jim grozi zadušitev.

Čas se odmika z neverjetno hitrostjo. Minilo je petindvajset let, toda spomin na te strašne dni in trpljenje je tako blizu kot da se je vse to dogajalo včeraj. Naša skrb za življenje je bila vrezana in skrita v globini srca. »Svoboda« je bila naša hrana in plamen ljubezni do vsega človeštva in lastne domovine. Bolečina, ki smo jo občutile Slovenke ob izgubi vseh naših preminulih sotrpink, je bila toliko bolj boleča, ker se nismo mogle posloviti od njihovih grobov, niti ne od velike grmade njihovega pepela. Zato nas še danes navdaja sovraštvo in prezir do vseh onih nekaznovanih, ki so v imenu zločinskega fašizma za žicami in zidovi koncentracijskih taborišč uničili milijone in milijone človeških življenj.

V Nemčiji so bili leta 1938 vsi zaporj polni, zato je Himmler ukazal poiskati primeren kraj za žensko taborišče. V bližini zaselka po katerem je novo taborišče dobilo svoje ime, so tu zgradili največje žensko taborišče Ravensbrück. Ozemlje je večji del zamočvirjeno in nezdravo. Izrazito celinsko podnebje je povzročalo jetnicam veliko trpljenje. Poleti sonce silno pripeka, pozimi pa pade temperatura do — 30 stopinj. Pogosto piha ledeno mrzel veter, ki se je pomanjkljivo oblečenim jetnicam zajedel do kosti.

Od dela v tovarni in v notranjih obratih so bila mnogo težja zunanja dela, ki so jih morale jetnice opravljati v vsakem vremenu. Kopale so jarke, podirale drevesa, vlačile cestni valjar, vozile vozove kot vprežna živina,

težko natovorne s kamnjenjem ali prstjo. Najtežje delo je bilo razkladanje tovora iz ladij in vagonov. Če je deževalo se niso imele kje posušiti, tako so drugo jutro šle z mokro obleko zopet na delo. Nešteto krat so padale od lakote in napora. Paznica jih je z bičem spravljala pokonci in nanje ščuvala psa. Taborišče je bilo ograjeno s štiri metre visokim obzidjem prepreženim z žico visoke napetosti. Na obzidju so bili stražni stolpi in v njih noč in dan straže. Taborišče je bilo ponoči razsvetljeno z močnimi žarometi. Taborišče je vodilo esesovsko vodstvo. Velika večina so bile paznice v svojih značilnih uniformah. To so bile neizobražene in grobe ženske, ki sta jih dobila plača in brezdelje privabila v to službo. Bile so neposredne mučilke jetnic, zato imajo na vesti premnogo življenj.

Na revirju, imenovani bolnici, je bilo več esesovskih zdravnikov, ki so jetnice grozovito mučili s svojimi nečloveškimi poizkusi. Namerano so jim delali globoke rane in jih inficirali s prisadom, tetanusom, kožnim vnetjem in preizkušali na njih sulfamidne preparate. Izrezovali so jim kosti, mišice, živce in tako presajali na druge jetnice. Preizkušali so razne sterilizacijske metode s katerimi bi po zmagi napravili ženske manjvrednih ras neplodne. Prav pred temi poizkusi so žene in dekleta imele grozen strah, kakor tudi pred dr. Hertom Oberheuser, ki je delala operacije in poizkuse na kosteh, iz katerih je pobirala mozeg za nemške ranjene vojake. Ti

Najstrašnejši dnevi

Vika Ambrožič

Spomini
iz
NOB

za
žico

poizkusni kunci, kot so jim oni dejali, so bile predysem mlade Poljakinje. V zadnjih treh letih jih je operirala 400, vseh prvih 300 so kmalu po operaciji ustrelili. Sto so jih pozdravili in so se že svobodno gibale. Proti koncu vojne pa so te žrtve, kot priče velikih zločinov, hoteli odstraniti. Pri njihovem reševanju so sodelovale jetnice vseh narodnosti. Poskrile so jih po blokih in raznih skrivališčih. Ker ni bila nobena izdana, so ti rablji odstopili od svojega zločinskega namena in tako so ostale pri življenju.

Pod nož dr. Herte sta prišli tudi dve naši Slovenki. Prva je bila Ivanka Žvagen (Primoževa) iz Hrušice. Bila je slaboumna, zato je po Jeseniških rovtih prosila mle-

ko in kruh. Dobila jo je nemška policija in ker so mislili, da nese partizanom hrano, so jo odpeljali v Begunje in že marca 1942 dalje v taborišče Ravensbrück. Odpeljali so jo takoj na revir in ker je tako kričala ter nad mučitelji izrekla vse naše psovke, so jo z inekocijo umirili in potem ji pobrali ves mozeg. Druga je bila 29-letna Tončka Mokorel iz Tržiča. Mlada, prekaljena borka in vedno med prvimi za delavske pravice. Bila je dobra skojevka, ki so jo poznali vsi prvi jeseniški skojevci, ker je k njim prihajala na sestanke. V juniju 1941. leta je v Tržiški predilnici organizirala štrajk, zato je morala med prvimi v partizane. V februarju 1942. leta je kot kurirka prišla v Kranj, kjer jo je prepoznal

neki izdajalec. Odpeljali so jo v Begunje, kjer je bila 19. junija 1942 na lepakih za ustrelitev skupaj s Franco Poljamec iz Kranja in s še osmimi moškimi. Namesto ustrelitve so jih odpeljali v Mathausen, kjer so pet mesecev čakali na ustrelitev. Tončki se je um toliko omračila, da ni hotela več sprejemati hrane, zato so jo v spremstvu Poljančeve prepeljali sredi novembra v Ravensbrück. Odpeljali so jo kmalu na revir k dr. Hertu, ki ji je najprej pobrala ves mozeg iz hrbtenice, nato iz rok in nog, potem pa ji je še nad kolena odrezala obe nogi, seveda vse to brez vsake narkoze. Dokončno so jo usmrtili 12. decembra 1942. leta. Njeni domači pa so prejeli obvestilo, da je umrla zaradi srca in ledvic.

Ne bi izrazil žalosti toliko, če bi žena imela vsem našo mer. Je tu, ko na uro M. tovo iz Bist. Nežko iz tere na sku vedno doma treh njih. mama dobro njih, aka je krat za ma takrat p ko K. če vrne, da za njeno. na jeh ul jem najdalj ne pri, kako ta polna ž viti p mate malimoki, l oče norej u tako je dvo. Dames po na ona usobodo to, kpo voju prošni pritož v koš.

Nikol bor 27. dec 1943 ob 19. nam obleko postelj bolh ter je v parolite. I smo polnori šale si na nato so pripe poletne s k kavri. V oblek lah so signaln blok. Vsa Ve sva kadišnic mizo, prišla ma in Ambro ma, s mesto njima zlezle

Leo Ličof

Z dvignjenim prstom z Jesenic v London

(Nadaljevanje)

Prišla sva na kolodvor in tam sva si privoščila prvo konzervo. Zljubilo se nama je tudi svetovnoznane bavarškega piva in odšla sva v postajno restavracijo. Z največjo težavo sva se prebijala skozi pisano mednarodno množico, med katero so zopet kraljevale predstavnice najstarejše obrti. Končno sva se prerinila do blagajne kjer sva hotela naročiti pivo. Na žalost pa alkoholne pijače točijo samo do 1. ure zjutraj, tako da sva se namesto s pivom potešila kar s Coca — colo. Poleg naju je protestiral nad dobro rejenimi natakaricami tudi dolgolasec, kateri je ravno tako kot midva hotel piti pivo. Ker tudi njemu niso ustregli, smo se spoprijateljili in takoj ustanovili klub prijateljev piva. Bil je ravno tako štopar, samo z razliko, da je bila

njegova denarnica mnogo bolj založena kot najina. Bil je Kanadčan in iz Amerike se je pripeljal z letalom, nato pa je za zabavo štopal po Evropi. Medtem ko sva midva spala pod milim nebom, si je on raje privoščil luksuzne hotele. Zaman smo iskali lokal, kjer bi se lahko odžejali s pivom. Povsod, kjer smo se pokazali z našimi grivami, so portirji hoteli zapirati vrata in dopovedovati, da zapirajo. Ko je najin kanadski prijatelj videl, da ni kjer ne bomo dobili piva, naju je povabil v njegovo hotelsko sobo, kjer je imel pravo skladišče iskane pijače. Odšla sva z njim v hotel in ko smo proti jutru odpirali poslednjo konzervo piva, nas je hotelski portir vse skupaj postavil na cesto — menda smo bili preglasni! Oprtali smo nahrbtnike in se poslovili.

Ob osmih sva že neutrudno štopala in se na vse načine trudila, da bi dobila zvezo za Nürnberg. Čeprav je bilo mnogo avtomobilov, sva zaman stegovala palce. Ob cesti se nas je nabralo že kakšnih dvajset in če bi bila na zadnjem mestu bi brez besed odšla v grmovje in zaspala. Potem je prišlo neko dekle in čeprav se je postavila na zadnje mesto je takoj ustavila avto. Vseh dvajset štoparjev je uprizorilo majhen žvižgalni koncert in preklinjalo šoferje v vseh svetovnih jezikih.

Bila sva tako utrujena, da sva se vsakih 15 minut menjavala. Olaf se je vrgel v boj z vso štoparsko tehniko kar jo je premogel. Uspel je in nekaj trenutkov za tem sva se že peljala mimo najinih konkurentov, ki so ne vem koliko časa še zaman dvigali prste.

Voznik je bil Nemec in po kratkem pogovoru je pričel vleči iz torbe klobase, sir in druge dobrote. Po dobri malici sva zaspala in prebudil naju je šele v Nürnbergu. Bil je verjetno eden najboljših Nemcev kar jih je dala Nemčija, kajti v mestu naju je vlekel še v gostilno na pivo.

Poslovala sva se od prijaznega šoferja in se s tramva-

jem odpeljala na periferijo. Hrabro sva se lotila posla in tokrat nama je šlo hitreje od rok. Za končni cilj tega dneva sva določila Würzburg, toda štopanje je tako dobro napredovalo, da sva se kmalu znašla v bližini Frankfurta. Izmenjala sva kakšnih deset avtomobilov in medtem doživela tudi marsikaj. Potem ko sva se z neko simpatično Američanko s Cadillacom pri hitrosti 230 km na uro že poslavljal od najinega potepuškega življenja, naju je vseeno pripeljala v pičle pol ure skoraj 100 km. Tudi naslednji šofer nama je razrahljal živce, ampak ne z vožnjo pač pa z nesramnimi izjavami o Jugoslaviji. Začel je kritizirati najino domovino in socializem primerjati s hitlerizmom!! Ozmerjala sva ga malo po kranjsko, malo po nemško in protestno zapustila njegov avto sredi poti. Čeprav je bila že trda noč, se naju je usmilil nek Francoz in naju odložil pozno zvečer na odcepu za Frankfurt. Znašla sva se na največjem križišču v Evropi. Ceste zavite v vse smeri, na njih pa na tisoče avtomobilov, kateri so drveli v noč. Žarometi so nama svetili v obraze in centimetre mimo naju so švigale pločevinaste pošasti vseh mo-

gočih znamk in registracij. Grozen hrup, katerega so povzročali avtomobili je dopolnjevalo še oglašujoče grmenje letal, ki so preletavala cesto in pristajala na bližnjem frankfurtskem letališču.

Po polurni hoji sva končno prehodila križišče, poleg pa še vedno štopala in upala, da naju bo nekdo potegnil v mesto. Končno! Avto se je ustavil — toda iz njega je stopil policaj in naju nahrnil, da na avtocesti ne smeva štopati. To sva dobro vedela že prej, toda naredil sem neumen obraz in pričel dopovedovati policaju da iščeva prenočišče. Premeteni nemški policist, kateremu avtosvoparji verjetno niso preveč pri srcu, nama je pokazal pot in še dodal, da bova po treh kilometrih našla gostilno, kjer si lahko vzameva sobo. Na smrt utrujena sva se podala naprej v upanju, da bova kmalu zlezla v toplo posteljo. Da jo bova to noč videla, sva začela krepko dvomiti po tem, ko sva se čez dve uri vrnila na isti kraj, kjer sva bila prej. Policaj nama je namreč pokazal ogromno krožno pot in vse kilometre sva zaman prepešala. Med preklinjanjem sva jo ubrala po drugi cesti, kjer sva videla smerokaz, na

katerem bilo jasno — na. Ko priloma do g preden ploh v sobe, s podpri. Ker je ta da ali tak narob seveda narobe gostilni pro Mogoc niso i ker sva im lase, ne pa je so imeli ravn bila v turtu ska ran in v v mestokolici sedenil se na je odk so nar da je peter n selje, kva sigu sobo. Sva od prej in kilome razvlek, pred gledala luči. K bližno jstih z šla v go, kjer lična voprivat sva bi pričana končno kar i žalost obiskala njih d hotelov, kampi podol nov, k sva sl no isto zasede no sva pro gostilne hotel noč in 52 Di din). Sva se zgrabila bntnika

Ne besed, da bi izrazil žalost ob izgubi tolikih deklet, dobrih žena in olucionark, predvsem našo Marijo Žumer Pokovo. Nepozaben je tudi, ko so odpeljali na uspeh Marijo Skantovo iz Bistrice in našo Nežko iz Jesenic, katere mati skrbi so bile vedno doma pri njenih treh dečkih. Pančurjeva mama dobro skrbela za njih, a je vseeno večkrat za malodušju in takrat smo prosila Ivančo Kozar, če se vsaj ona vrne, da naj poskrbi za njeno roko. Ko danes na jesenskih ulicah srečujem njeno najlanko, me stisne pri srcu, kako je mogla ta pokona ženska prijaviti po materi s tremi malimi dečki, katerim je oče morda umrl, da so tako o dvojna sirota. Danes pa namesto nje, ona uživa obodo. To je zato, ker so vojni vse naše prošnje pritožbe romale v koš.

Nikdar bomo pozabile 27. decembra 1943. Ta večer ob 19. uri nam odvzeli vso obleko in posteljino zaradi bolh in ter jo odpeljali v parno. Do polnoči smo se polnoma nage tiščale na slamaricah, nato so pripeljali tanke poletneke s kratkimi rokavi. V oblekah in coklah so nam dali ven v novi blok. Rava Vera in jaz sva kar edini sedle na mizo, kar prišla njena mama in Ambrožičeva mama, sva mesto odstopile njima sedle pod mizo,

kateri so jasno napisali — gna. Končno sva priložnost gostilne in preden sploh vprašala za sobe, sva odprla s pivom. Ker je ta dan že tako ali tako narobe, bi bilo seveda narobe, če bi v gostilni bili prosto sobo. Mogoče niso imeli zato, ker sva dva imela dolge lase, morda pa je zares niso imeli ravnotakrat je bila v blizu avtomobilska razlaga in vsi hoteli v mestu kolico so bili zasedeni. Se naju čimlaže je odkrivalo nama dejali, da je morda naprej naselje, kjer je sigurno našla sobo. Zato sva odrinila naprej in kilometer se je razvleklo, preden sva zagledala luči. Ko sva približno četrstih zvečer prišla v gostilno, kjer je visela lična tapeta privatne sobe, sva bili pričana, da sva končno kar iščeva. Na žalost sva iskala še kakšnih deset hotelov, gostiln, kampingov podobnih ustanov, kjer sva slišala vedno isto besedilo: »Končno sva našla prosto sobo, gostilničar hotel za eno noč imeti 52 DM (175 N din). Prosim se za glavo, zgrabil je nož in izginil.

kjer smo ostale do naslednjega večera. Uboge so bile ome, ki so stale celih 16 ur ko sveče tesno in še brez hrane. Z Vera sva bili zaradi sopare, ki je tekla po steni mokre po hrbtu in ramenih. Ko so nas odpeljali pred veliko kopalnico, da se okopamo in dobimo zimske obleke, smo čakale v vrsti čez dve uri. Tu se je začelo najhuje, mrz je bil tako grozovit, da smo vse šklepetale z zobmi. Prek jezera je vlekel tako močan in mrzel veter, da kmalu nismo več čutili svojih kosti, temveč samo grozno notranjo bolečino, ob kateri sem vsak trenutek mislila, da se zgrudim na tla. Moževa mama se me je od strahu tako držala z obema rokama pod roko, da se ne bi onesvestila. Veri in meni so mokre obleke zmrznile na telesu, zato je Vera dobila hudo udmico, jaz pa le revmo v ramena. Vse to trpljenje je bilo zaradi nagnusnih uši, katere so se na čase tako razmnožile, da so v šivalnicah po novo urezanem blagu lezle vse vprek, zato so nam mnogokrat bolj uničevale živce, kot rablji v uniformah.

Obsodba v bunker ali v taboriščno ječo je bila razen smrtni, najhujša kazen. Tu so mučili jetnike po srednjeveško. Po ves teden so jih pustili brez hrane in ležišča. Številne jetnice so bile po več mesecev v temnicah, kjer so mnoge zblaznele. Poleti so bunkerje ogrevali, da so trpele hudo žejo, pozimi pa so primrzile ob betonska tla, da so jih s težavo odtrgali, na tleh pa so ostale cele krpe kože.

la iz gostilne. Ko sva se zopet znašla na cesti je prišel za nama iz lokala neki moški in nama ponudil, da naju odpelje z avtom v kakšnih pet kilometrov oddaljeni Rüsselheim, kjer naj bi po njegovem lahko dobila prosto sobo. Takoj ko sva sedla v avtomobil dobrotnika sva zapala. Ko sem zopet odprla oči, sva bila sama v avtu. Pogledal sem skozi okno in opazil, da stojimo pred veliko zgradbo, na kateri sem prebral napis policija. »Preklete — lepo zvijačo nama je pripravil!«, sem pomislil. Prebudil sem Olafa in mu pokazal napis na zgradbi. Hitro sva pobasala nahrbtnike in ko sva lezla iz avta mi je padla na rame policajeva roka. Z njim je bil lastnik avta in oba sta se nama smejala, hkrati pa hitela prijazno dopovedovati, da so vsi hoteli v mestu zasedeni in da zama nima isčeva sobo. Previdno sta nama ponudila, da lahko noč prespiva v njihovem zaporu, seveda če hočeva. Poštena Jugoslovanka pa v nemški zapor?

(Se nadaljuje)

125.

»Videla bo. Pijan sem! Pijan...«
— Takega te ne sme videti!
»Ne sme,« se strinja Tine z mislijo, ki ni več glas vesti, marveč razum. Mama ne bo verjela, da ga je prešušnica opijanila in posvinjala. Zanj je Waldnerjeva dobrotnica, svetnica.
— Tudi zate je bila! — ga opomni vest.
»Bila... bila... Kako naj bi vedel?
— Lahko bi uganil, kaj ima za bregom!
»Uganil? Uganil?«
— Ti ni namignil Lagojnik?
»Lagojnik. Ja, Lagojnik... On je vedel...«
— Ha! — se drami v Tinetu drug glas, ki ni nič drugega kakor odmev bahavih pogovorov, o doživetih in nedožitih izkušnjah pri ženskah, s kakršnimi se ponašajo nekateri njegovi sovrstniki, in misel, da bi se zdaj lahko tudi sam pobahal z doživetjem, kakršnega drugi niso in najbrž tudi nikoli ne bodo doživeli.
»Gospoška ženska... Ha, in kaj vse je počela,« bi vrisnil, ko bi čutil kako zadovoljstvo nad to »zmagov« in ne gnusa in svojega poraza pred svojo ljubeznijo do Adele.
— Adela je čista! Adela je poštena! Adelo si prevaral! Adelo si izdal!
»Fuj!« ga zaliva gnus in mu dela pot proti domu še težje.
— Zakleni vse to vase! Zakleni! Ko bi zvedela Adela?
»Bi mi pokazala hrbet! Ne pogledala bi me nikoli več!«
— In to bi zaslužil! Zaslužil!
Ta obsodba se mu zazdi prehuda.
»Nel!« se upre.
Adele noče, Adele ne sme izgubiti!
Le kakšen smisel bi potem še imelo njegovo življenje?

SIVO MESTO

»Ja, kakšen smisel?« se mu vrta v pijani glavobol take in podobne misli, dokler ne pritava na breg siromakov in se mukoma privleče na železniški nasip.
Svita se.
»Že?« se začudi.
Zdaj mora pogoltniti gnus nad seboj, da ga ne bo opazila mama. Jezi ga, ker svetloba nagleje narašča kakor navadno.
Nastajajoče jutro kar vidoma ugaša zvezde in umirava temo z neba, dokler ni na blestem nebu samo še jutranjica.
Pa noč ne mineva prav nič bolj hitro kakor navadno. Le Tine je počasnejši, ker se opoteka, postaja, razmišlja z razbolelo glavo, kakš bi se prihitel v kolibo, da bi ne prebudil mame in kako bi se brez ropota in prav po mačje tiho potuhnil v posteljo.
Vsak njegov korak je nova muka. Vsak korak preglasen.
Tudi kamenje se mu nastavlja pred noge kakor nalašč. Skrbno pazi, da bi se ga izogibal, pa se nenaadoma zdrzne in zastrmi v črni lak čevljev, ki jih ni vajen.
»Čevlji? Lakasti čevlji?« ga oblije znoj. »In obleka... Joooj...« bi najraje strgal vsč, kar ima na sebi, s sebe. Njegova obleka in delovne hlače in vse drugo pa je ostalo tam...
To je kakor udarec, ki Tineta v trenutku stregni prav v trenutku, ko odpira duri. Ne bi rad stopil v tej obleki, v tem satanskem daru pred mamo, ki bo imela ta dar za božji dar nepozabne gospoške dobrotnice.
»Mama?« se Tine zastrmi proti maminu postelji. Toda postelja je prazna.
Tine osupne in strmi z napol odprtimi usti na prazno posteljo.
»Mama,« nehote zakliče in s pogledom zatava

po koči, dokler ne zagleda mame na tleh poleg ognjišča.

»Mama?« plane Tine, otrpne, potem pa plane k mami in jo hoče dvigniti, a se zgrozi.
»Mama?« mu zastane dih. V grlu ga davi strah, dokler se ne sprevrže v bolečino.
»Mama?« noče verjeti, da je mamina roka ledena, brez življenja.
»Mama?« strmi v beli kamen njenega ugaslega obraza.
»Ne! Ne! Neee...« se dotakne njenih ramen in jih stresa.
»Mama! Mama! Neee! Neee! Neee...« Tine z obupom strmi v široko razprte osteklene mamine oči. Zdaj ni v njem nobenega dvoma več, da je mama mrtva.
»Mama, mama, moja edina mama«, Tineta davi bolečina.
»Mama,« ga stresa ihtenje.
Voščeno blede obraz, onemele razprte ustnice...
»Mama,« prosi Tine za čudež, ki bi mamo prebudil iz mrtve negibnosti. Čaka, a ve, da ne bo čudeža, ne olajšanja. »Mama,« se Tine zgrudi k mrtvi mami. Srce mu drobi bolečina, hujša kakor ob očetovi smrti...

Tineta duši jok. Ne ve, kaj naj bi storil. Samo čuti da mrtve mame ne sme pustiti kar tako na postolji in da bi bilo treba postaviti mrtvaški oder, poskrbeti za krsto, za pogreb... Sam nima moči, da bi poskrbel za vse to. Vsaj take ne, kakršno je imela mama, ki je ob očetovi smrti sama postavila pare in pripeljala krsto, prevajala vanjo s postelje očeta. Šele potem so prišli očetovi prijatelji, ki jih ni prav nič prijazno sprejela, marveč jih je oštela in jim rekla, naj ga spravijo čimprej od tu...

Nekam megleno se Tine spominja vsega tega. Spominja pa se, da je mama sama spravila očeta na pare, kakor da bi pospravljala kolibo. Ni hotela pokazati žalosti in bolečine, ko so prihajali kropilci, niti sprejemati njihovega sožalja. Ko bi je Tine ob očetovem umiranju ne videl v solzah in ko bi takrat ne jokala z njim, bi mislila, da mame očetova smrt sploh ni pretresla. Kako se je samo spravila nad Vrega, ko je prišel kropit, in mu želela onako smrt...

»Vreg?« se prekoljejo Tinete misli ob spominu, da je potem Vreg poskrbel za očetov pogreb. »Vreg bo pomagal. Vreg bo poskrbel za mamin pogreb,« se utrne misel v Tineto ihtenje. Po Vrega bo stopil.

A kako naj se odtrga od mame, mrtve uboge mame?

»Ja, kako?«

Težko se je odpraviti.

Pa se mora, mora...

3

Čudovito sončno jutro je. Nebo je kakor umito. Nanj se ostro črtajo hribi z vijoličastim odbojem smrek in v svežo pomladno zelenilo komaj ozele nelega bukovja na gozdnih pobočjih. Celo sive štrne dima, ki se sukhajo proti brezoblačnemu nebu, ne morejo umazati s sivino nežne pomladne simfonije. Vse je kakor umito, čisto kot rosa, svetlikajoča se na pomladnih travah na pobočju nad reko. Ni človeka, ki bi ne užival in občutil te pomladne lepote. Tine pa je ne vidi. Na njegovih očeh je žalost, v srcu bolečina.

»Mama, moja edina mama...«

Tine stiska ustnice, da bi ne bilo slišati krikov in tožb, navala bolečine, ki je podrla v njegovi notranjosti vse jezove in ga preplavila. Solz pa ne more ustaviti. Lijejo mu čez lica. Oči ga skele od njih. Sum kalne reke pod brvjo je tožba nenehnega minevanja, ki spremlja slehernika od rojstva, od izvira življenja, ki ga sleherni trenutek odnaša čas, dokler ga ne odplavi v neskončno in brezdanje morje smrti.

»O, mama, moja edina mama,« zadeva Tine ob vrbe, ki mečejo nanj roso. Šele ko se približa cesti, zatisne oči, da bi zajezil solze. Z rokavom kakor otrok si obriše lica.

V sivem mestu, kjer je življenje do neusmiljenja trdo, ljudje ne kažejo svojih solz.

Seja odbora društva novatorjev in racionalizatorjev

Odbor je na svoji redni seji razpravljala o novatorski in racionalizatorski dejavnosti in o problemih, ki nastajajo na tem področju. Analizirali so tudi potek akcije za včlanjenje avtorjev tehničnih izboljšav v društvo. Uspeh te akcije je kar zadovoljiv, saj so uspeli vključiti v društvo kar sedemdeset novih članov, tako, da sedaj šteje društvo že dvesto članov in je najmočnejše društvo v Sloveniji, če že ne tudi v Jugoslaviji. Toda kljub uspehi akciji je še precej avtorjev tehničnih izboljšav nečlanov, toda tudi do teh bo odbor našel pot in jih skušal pridobiti v organizacijo. Vsi novi člani bodo dobili legitimacije v mesecu juniju.

Odbor je razpravljala tudi o vprašanju reševanja tehničnih oziroma tehnoloških in organizacijskih problemov, ki so bili objavljeni v *Zelezarju*. Ugotovili so, da so ti razpisi preveč splošni in da so narejeni samo zato, da so bile izpolnjene zahteve pristojnega odbora pri DS. Odbor meni, da morajo biti tehnični ali drugi problemi, ki naj bi jih reševali avtorji tehničnih izboljšav bolj temeljito pripravljeni in ekonomsko bolj obdelani. Že iz samega razpisa mora biti razvidno kakšen ekonomski učinek ali drugo pridobitev nam prinese uspešno rešen tehnični problem. Seveda pa to zahteva od posameznih nakazovalcev problemov več dela in tudi razmišljanja. Vendar bodo le tako nakazani tehnični problemi vzbudili pri naših delavcih več zanimanja in tudi verjetno uspešne rešitve.

Nadalje so govorili tudi o organiziranju strokovnih ekskurzij za člane društva in imenovali ožji odbor, ki bo delal samo na tem vprašanju. V programu imajo letos dve ekskurziji in to z namenom, da bi se avtorji seznanili z delom v drugih delovnih organizacijah. Prva

naj bi bila ogled razstave dosežkov tehničnih novosti v Avstriji, ki bo v jeseni na Dunaju. Če bodo dobili dovoljene, bodo spotoma ogledali tudi železarno Vost v Linzu, ali pa Behler v Kapfenbergu. Druga ekskurzija bi bila namenjena ogledu valjarn v Slovenski Bistrici in pa železarne Ravne. Na Ravnah pa se bodo tudi pogovorili o delu z njihovimi novatorji. Ekskurzije bi bile dvodnevne z avtobusom. O sami ekskurziji bodo člani obveščeni prek *Zelezarja*, kjer bodo objavljeni tudi pogoji.

V nadaljevanju so govorili tudi o dejavnosti republiške Zveze društev novatorjev in racionalizatorjev v Ljubljani in ugotovili, da le-ta v zadnjem času zelo zadovoljivo dela, da je uspela, da racionalizatorsko in novatorsko dejavnost obravnavajo danes že širši politični in gospodarski organi tako v republiki, kakor tudi v zvezi.

Rezultat tega dela je prav gotovo tudi zbor avtorjev tehničnih izboljšav, ki bo še pred drugim kongresom samoupravljalcev Jugoslavije. Tudi republiški sindikat delavcev industrije in rudarstva je na svojem plenumu

že govoril o teh vprašanih in sprejel določene zaključke.

Koncem junija bo v Kranju posvet avtorjev tehničnih izboljšav Gorenjske. To posvetovanje organizira Ljudska tehnika. Seveda pa bo pri tem moralo sodelovati tudi naše društvo in svoje izkušnje posredovati tudi drugim.

Letos se izteka petindvajset let, odkar je ta dejavnost v železarni Jesenice začela dosegati dobre rezultate, zato moramo tudi v tem letu pospešiti delo na tem področju in s tem pomagati uresničevati sanacijski program.

TO ST

Ugotovitve in sklepi o racionalizatorski in novatorski dejavnosti v delovnih organizacijah

Po razpravi na razširjeni seji republiškega odbora sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije (21. 4. 1970) je bilo ugotovljeno in zaključeno naslednje:

Ugotovitve:

— Republiški odbor ugotavlja, da je racionalizatorska in novatorska dejavnost pri nas na zelo nizkem nivoju. To dokazuje majhno število prijav izboljšav in izumov v odnosu na število prebivalcev, saj se nahajamo na dnu evropske lestvice.

— Ko vzrok takega stanja ugotovljamo: slabo organizacijo racionalizatorske in novatorske dejavnosti, podcenjevanje ekonomskega pomena te dejavnosti, neustrezno stimuliranje racionalizatorjev in novatorjev, slab interes delovnih organizacij za nudenje pomoči predlagateljem izboljšav in izumov, odsotnost razpisov nalog za reševanje tehničnih, poslovnih in organizacijskih in drugih problemov delovnih organizacij, podcenjevanje umskih sposobnosti tistih delavcev, ki niso na vodilnih položajih oziroma v strokovnih službah, slaba povezava teorije in prakse, nerazvito skupinsko strokovno delo, zavidanje doseganja uspehov posameznikov, odpor proti domačim nosilcem napredka, odsotnost ali slaba kvaliteta samoupravnih aktov, ki naj bi stimulirali dejavnost racionalizatorjev in novatorjev, slaba povezava z organizacijami ljudske tehnike, društvi izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav itd. Izjema so samo nekatera podjetja.

— Republiški odbor ugotavlja, da je obstoječe stanje v direktnem nasprotju s samoupravljanjem, zato je nujno, da se v vsaki delovni organizaciji zagotovijo pogoji za aktivnost racionalizatorske in novatorske dejavnosti.

— Republiški odbor ugotavlja, da je potrebno vsestransko angažiranje organov samoupravljanja, sindikatov in drugih političnih organizacij v kolektivih in izven njih,

Zaključni izpiti na tehniški šoli so končani

V torek, 16. t. m., smo končali zaključne izpite na tehniški šoli. Kandidati so v poprečju dosegli dober uspeh in je bilo pozitivno ocenjenih 73 % pri strojniki in 70,6 % pri metalurgiji.

Letos so kandidati opravljali zaključne izpite po novem pravilniku. Z novim pravilnikom smo se ponovno vrnili na klasičen način opravljanja zaključnih izpitov. Pismeni del zaključnega izpita zajema naloge iz slovenskega jezika in strokovnega predmeta. Pismena naloga je bila iz črne metalurgije. Kandidati so morali obvladati predvsem stehiometrično računanje in izračun profila plavža. Pokazalo se je, da je delala nekaterim kandidatom pismena naloga precej težav, verjetno zato, ker je bila ta naloga prvič ali pa so jo prelahko vzeli.

Strojniki so imeli pismeno nalogo iz strojnih elementov. Dimenzionirati so morali reductor s poševnim ozobljenjem in izdelati posamezne in skupno risbo. S pismeno nalogo iz strokovnih predmetov je odpadla izdelava diplomske naloge, ki so jo morali kandidati do sedaj izdelovati.

Ustne izpite so kandidati opravljali iz naslednjih predmetov: družbena ureditev novejšo zgodovino Jugoslavije, slovenščine, črne in barvne metalurgije, metalurške tehnologije ter valjanja in kovanja. Strojniki pa so imeli naslednje izpitne predmete: strojne elemente, mehansko tehnologijo, parno skupino in motorje z notranjim izgorevanjem. Prva dva predmeta sta obvezna, tretji predmet pa so kandidati lahko izbirali. Tako so lahko metalurgi izbirali med metalurško tehnologijo ter valjanjem in kovanjem, strojniki pa med parno skupino, vodno skupino, orodjem za množično proizvodnjo ter motorji z notranjim izgorevanjem. S to odločitvijo je dana možnost kandidatom, da izberejo tisti predmet, katerega snov najbolj obvladajo. Novost pri zaključnih izpitih je tudi predmet družbena ureditev z novejšo zgodovino Jugoslavije. Z uvedbo tega predmeta v zaključne izpite se želi doseči boljše poznavanje družbenih dogajanj in zgodovine narodov Jugoslavije po prvi svetovni vojni. Manjše težave so imeli kandidati zaradi tega, ker so imeli zgodovino v drugem letniku in so snov že pozabili. Vendar so kljub temu dosegli dober uspeh.

Po novem pravilniku o zaključnih izpitih so učenci, ki dosežejo v razredu odličen uspeh oproščeni opravljanja zaključnega izpita. To olajšavo so letos izkoristili trije učenci strojnega oddelka in sicer: Marinka Pristov, Stan-ko Ferjan in Filip Koželj, ki so dosegli odličen uspeh. Zaključni izpit je opravljalo 40 strojnikov in 17 metalurgov. Pri strojniki je zaključni izpit uspešno opravilo 27 kandidatov ali 73 %, pri metalurgiji pa 12 kandidatov ali 70,6 %. Ostali imajo popravne izpite in bodo morali zamujeno popraviti v jeseni, štirje kandidati pa morajo zaključni izpit ponavljati.

Tako je šola dala novo generacijo diplomiranih tehnikov, ki so pokazali v času zaključnih izpitov solidno strokovno znanje, ki pa ga bodo morali še naprej izpopolnjevati na delovnih mestih. Razvoj tehnike in osvajanje novih tehnoloških postopkov zahteva od zaposlenih, da strokovno znanje ne prestando izpopolnjujejo, kajti le tako je mogoče doseči uspeh pri delu.

Tako je šola dala novo generacijo diplomiranih tehnikov, ki so pokazali v času zaključnih izpitov solidno strokovno znanje, ki pa ga bodo morali še naprej izpopolnjevati na delovnih mestih. Razvoj tehnike in osvajanje novih tehnoloških postopkov zahteva od zaposlenih, da strokovno znanje ne prestando izpopolnjujejo, kajti le tako je mogoče doseči uspeh pri delu.

Republiški odbor sindikata delavcev v industriji in rudarstvu Slovenije

Tone Zevnik, dipl. inž.

Zakaj je na plavžih...

(Nadalj. s 1. str.)

Ije proizvodnje doseči čim več, tudi mi vzdrževalci bi radi videli, da ne bi bilo zastojev. Proizvajalci vse preveč radi zvalijo krivdo na neuspeh na same vzdrževalce. Tako ljudje v proizvodnji kažejo vse preveč na koriščenje delovnega časa vzdrževalcev, pri čemer pa pozabljajo, da tudi sami ne koristijo svoj delovni čas tako kot bi bilo potrebno. Ravno tako so tudi v proizvodnji gluhi za vse kar jim povedo vzdrževalci. Upravljanje s strojnimi napravami je večkrat pomanjkljivo, stroji obratujejo v skoraj nemogočih pogojih. Če jim povemo, da je treba stroje očistiti se vse preradi izgovarjajo, da nimajo delavcev. Ko pa se stroj zaradi tega pokvari, bi najraje videli, da bi znali vzdrževalci čarati. Z žerjavi vozijo vagone, železne podeste perejo z vodo, na vsa opozorila pa so gluhi.

Na koncu pa moram poudariti tudi kadrovsko politiko in pa druge pomanjkljivosti v samem vzdrževanju. Že pri sami grupaciji smo vzdrževalci padli pod nivo delavcev v proizvodnji, tako da

smo tisto kar smo pridobili pri reorganizaciji, z uvedbo grup izgubili. Vodje vzdrževanja, ki morajo poleg samega vzdrževanja skrbeti tudi za stvari, ki so, ali vsaj bi morale biti stvar ljudi iz proizvodnje, slabše plačani, kot so bili pred reorganizacijo. Ravno tako so ključavničarji, ki popravljajo stroje slabše plačani kot tisti v proizvodnji. Vse preveč se daje prednost posameznim oddelkom in obratom. Za primer samo to, da so npr. delovodje na vzdrževanju valjarn višje grupirani, kot delovodje na vzdrževanju jeseniških obratov, da smo za stimulacijo pri vzdrževanju strojnih naprav na Beli uvedli premije, v vseh ostalih obratih pa ne, čeprav morajo vzdrževalci starih naprav vlagati več truda, posebno še v nekaterih obratih, kjer so stroji obremenjeni čez svoje zmogljivosti. Verjetno tudi to vpliva na sam delovni polet vzdrževalcev. Tudi s kadrovanjem ni vse najbolje, pri čemer mislim predvsem plavž. Vse to pa prav gotovo vpliva na razpoloženje delavcev in znižuje učinek dela.

Stane Torkar

Tomaž Ertl o pripravah na kongres samoupravljalcev

Na zadnjem zasedanju republiške konference SZDL Slovenije, je bil imenovan 25 članski pripravljalni odbor za pripravo na kongres samoupravljalcev, ki bo v jeseni v Sarajevu. Z Jese-
nic je bil izbran tovariš Tomaž Ertl, kot predstavnik železar-
skih kolektivov, saj je predsednik DS združenega podjetja
Slovenske železarnice.

**Kaj je osnovni namen, ozi-
roma naloga kongresa?**

»Naloga kongresa bo pred-
vsem ocena dosežene stopnje
samoupravnih odnosov in na
osnovi obstoječega stanja
družbeno-ekonomskega raz-
voja in iz tega izhajajočih
potreb, določiti nadaljnjo
smer na področju graditve in
izpopolnjevanja samouprav-
nega sistema.«

**O čem menite, da bo pred-
vsem tekla beseda na kon-
gresu?**

»Kongres bo moral ugotovi-
ti v kakšni meri je uskla-
jen razvoj proizvodnih sil s
proizvodnimi odnosi. To po-
meni, da bodo morala biti
analizirana dosedanja priza-
devanja na tem področju,
predvsem pa ocenjene različ-
ne oblike in vsebina delova-
nja samoupravnega mehaniz-
ma, ki so se začele po spre-
jetju XV. ustavnega amand-
maja. Kongres bo moral tudi
podati oceno o koliko naše
sistemske rešitve omogočajo
in spodbujajo zelo živahno
aktivnost na področju iska-
nja, časa in potrebam ustrež-
nih samoupravnih odnosov.«

**Kako naj bi se po vašem
mišljenju izbirali delegati?**

»Za tehniko izbiranja ne bi
imel pripomb. Vsekakor pa
bo pri tem zelo pomembna
politična poanta priprav, ki

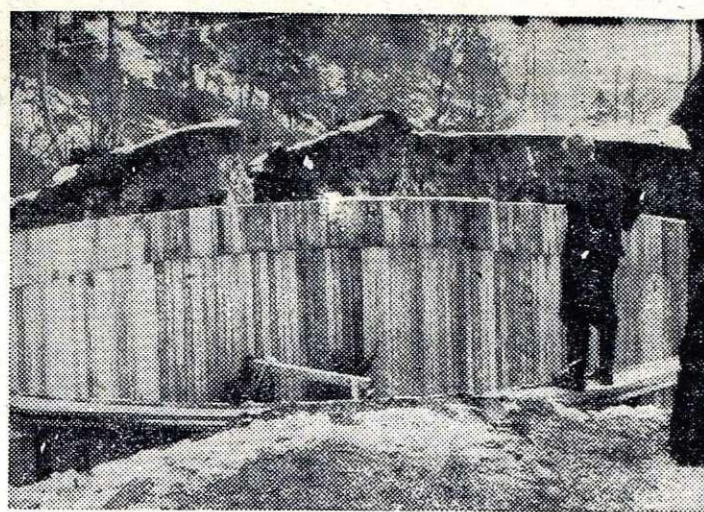
bodo morale biti vsebinsko
bogate, da bodo delegati na
kongresu lahko, kot je bilo
že v drugem odgovoru reče-
no, prispevali svoj delež
k vsebinskim vprašanjem na-
četih na kongresu. Mislim,
da kongres svojega namena
ne bi dosegel, če bi se dele-
gati iz delovnih organizacij
zbrali z namenom, da obrav-
navajo ozka, za družbeno-
ekonomski in samoupravni
sistem nebitvena vprašanja.
To pa ne pomeni, da bi se na
kongresu morali izogibati ti-
stim vprašanjem, ki na po-
sameznih področjih ali v po-
sameznih panogah gospodar-
stva ovirajo hitrejši napre-
dek osvoboditve človeka.«

**Bi nam lahko povedali ne-
kaj o pripravah?**

»V občini izbirajo sedaj
pripravljalne odbore. Naloga
teh bo izvoliti delegate in iz-
vesti vsebinske priprave. Da
pa bo to olajšano, se v ko-
lektivih pišejo številne mo-
nografije, v katerih so opisa-
ne izkušnje v posameznih
podjetjih. Na osnovi teh bo
potrebno izoblikovati stališ-
ča, ki jih bo kongres obrav-
naval. Vseh monografij
bo približno 130 in bodo pri-
rejane po posameznih pod-
ročjih dejavnosti.«

**Je morda tudi naš kolektiv
vključen v to? Če je, v čem
in kdo je avtor?**

»Da, tudi naša železarna je
prejela to nalogo. Monogra-
fija je gotova in sicer po
vprašanju neposredne samo-
uprave ter o vlogi sindikata.
Obsega približno 30 strani.
Priprava le-te je bila zaupa-
na sekretarju delavskega sa-
moupravljanja Milanu Polaku
in meni. V njej so zbrani
vsi potrebni podatki, opisane
dosedanje izkušnje, pomanj-
kljivosti pri dosedanjem si-
stemu in navedeni cilji, ki
jih pri tem sistemu zasledu-
jemo.«

Zajetje vode med gradnjo na Koroški Beli

Komunalno podjetje Vodovod Jesenice

Najprej je bilo podjetje v sklopu komunalnega podjetja Jese-
nice, 1. aprila 1962 pa se ekonomska enota »VODOVOD« odce-
pila in se preimenovala v komunalno podjetje Vodovod Je-
senice.

Prvotni predmet poslovanja
je bil: vzdrževanje in novo-
gradnje vodovodov in vodnih
objektov ter zaračunavanje
in pobiranje vodarine. Leta
1964-1965 pa so pri okrož-
nem gospodarskem sodišču
dopolnili registraturo in raz-
širili predmet poslovanja še
za:

- inštalaterstvo za central-
no kurjavo in klimatizacijo?
- inštalaterstvo za vodo-
vod, plinske napeljave in ka-
nalizacijo;
- polaganje podov iz umet-
nih mas;
- proizvodnjo in oskrbo
potrošnikov s tehničnimi pli-
ni.

Podjetje ima tri obrate (od-
delke):

1. vodovod, ki ima nalogo
oskrbovati potrošnike z vodo
ter upravljati in skrbeti za
vzdrževanje vodovodov na ob-
močju občine Jesenice.

2. Delavnico, ki opravlja
vsa vzdrževalna dela ter gra-
di vodovode in ostale inšta-
lacije.

3. Obrat tehničnih plinov,
ki ima nalogo proizvajati in
dobavljati tehnične pline
(propan, butan, kisik, dušik)
potrošnikom.

Podjetje upravlja vodovode
v naslednjih krajih: Rateče,
Podkoren, Kranjska gora,
Gozd Martuljk, Mojstrana,
Hrušica, Plavški rovt, Plani-
na pod Golico, Jesenice — Ja-
vornik — Koroška Bela, pod-
kočna, Blejska Dobrava, Po-
toki, Žirovnica. Vasi Dovje,
Rodine in Smokuč, imajo
svoje vodovodne odbore, ki
sami upravljajo vodovod.

Za Jesenice je v načrtu
graditev vodovoda iz Perični-
ka. Deloma je že grajen, v
prihodnjih letih pa bo do-
končana gradnja do rezervo-
arja v Španovem grabnu.
Priključki za Koroško Belo
in Blejsko Dobravo pa so
odvisni od drugih gradenj na
teh področjih.

Od leta 1958 do 1968 je pod-
jetje zgradilo vodovod iz
Resmanovega zajetja pod Ja-
vorniški Rovti do rezervo-
arja Šporen nad progo, vodo-
vod v Mojstrani, vodovod za
vasi od Most do Doslovč, ter
vodovod v Gozdu. Poleg teh
del pa poteka gradnja vodo-
voda iz Peričnika, rekonstrui-
rano je bilo omrežje za na-
selje ter valjarno Bela, adap-
tiran vodnjak pri ledarni,
zgrajeno vodovodno omrežje
v novo zgrajenih naseljih na

Jesenicah, zamenjane črpalke
na Straži, Lipcah itd.

Podjetje je že pričelo z
gradnjo novega vodovoda v
Ratečah. Za to pa bodo mo-
rala prispevati denarna sred-
stva podjetja, ki na tem
področju predvidevajo grad-
njo novih poslovnih prostora-
rov.

Podjetje gradi vodovoda iz
Srednjega vrha do Kranjske
gore, za kar ima že odobre-
nih 208 milijonov S din poso-
jila ostalo pa bodo morali
vsekakor prispevati investit-
orji gostinskih in trgovskih
obratov. Razvijajoči se turi-
stični kraji, kot je Kranjska
gora, potrebujejo zmerom
več pitne vode. Te že seda-
njim potrošnikom večkrat
primanjkuje, za to so pred-
videne gradnje nujne in pod-
jetje se trudi, da bi čimprej
zadostilo naraščajočim potre-
bam.

Podjetje preskrbuje potroš-
nike tudi z gospodinjskim
plinom, propan — butan.
Tega uporabljajo že mnoga
gospodinjstva, predvsem pa
gostinski obrati in obrtniki,
saj je cenejši od električnega
toka. Zanimiv je izračun pri-
hranka na štiričlansko druž-
no: na mesec minimalno 30,00
din, kar znese na leto 360,00
din. Če računamo vrednost
1 kWh = 860 kcal, bi bil pri-
hranek približno 3000 družin,
približno 110.000.000 S dinar-
jev. Zato podjetje upa, da se
bo v prihodnje prodaja gos-
podinjskega plina še pove-
čala, saj občani nikjer drug-
je ne morejo toliko prihraniti
kot pri porabljeni energiji za
gospodinjstvo.

Učenci 8. b. razreda
osnovna šola Tone Čufar
Jesenice

Pričela se je razprava o osnutku izhodišč o dolgoročnem ekonomsko-političnem razvoju Slovenije

Izvršni odbor republiške
konference SZDL Slovenije,
je v začetku junija razprav-
ljal o osnutku izhodišč za
pripravo resolucije o dolgo-
ročnem ekonomsko-politič-
nem razvoju Slovenije. Pri
tem ni imel namena spreje-
mat dokončnih stališč, pač
pa ta seja pomeni začetek
organizirane razprave o kon-
ceptu dolgoročnega razvoja
Slovenije, v katero naj bi se
vključili vsi družbeni dejav-
niki, ki bodo tudi izvajalci
pomembnega družbenega do-
govora.

Javna razprava naj bi nam-
reč ocenila dosedanje delo
strokovnjakov in olajšala
njihovo nadaljnje delo.

Na seji izvršnega odbora
so podprli osnutek izhodišč
za resolucijo, izražena pa so
bila tudi mnjenja in pobude,
ki naj bi koristile pri do-
končnem oblikovanju doku-
menta. Med drugim so ugo-
tovili:

— da je osnutek resolucije
zelo važen dokument za naš
nadaljnji družbeni in eko-
nomski razvoj.

— da je premalo naslonjen
na politične osnove za izde-
lavo programa razvoja Slove-
nije, ki jih je sprejel cen-
tralni komite Zveze komuni-
stov Slovenije na 13. seji,

— da vsebuje nekatere ele-
mente za srednjeročni plan,

— da bi moral koncept na-
kazovati predvsem osnovne
smerni razvoja, kjer bi bili
jasne začrtani osnovni pogoji
gospodarjenja, ki bodo okvir
delovanja vseh slovenskih de-
lovnih organizacij.

Menili so tudi, naj bi se
cilji dolgoročnega razvoja
konkretnije opredelili in pri-
lagodili naši bodočnosti.

Pozitivno so ocenili in pod-
prli socialni vidik, ki je za-
jet v dokumentu, kot zelo
progresiven element resoluci-
je, ki bo prispeval k hitrej-
šemu in uspešnejšemu druž-
benemu napredku. Kot fak-
tor napredka bi se morala
bolj upoštevati tudi ustrezna
stimulacija in delitev po de-
lu.

Problem investicij naj bi se
reševal predvsem z učinko-

vitejšimi naložbami, z ustre-
zno strukturo investicij in z
odpravo vseh anomalij pri
delitvi.

Predvideti bo treba rešitev
važnih sistemskih vprašanj
kot so: financiranje razširje-
ne reprodukcije, zunanjetrgo-
vinski sistem itd. Poleg ome-
njenega so ugotovili, da bo
moral biti razvoj gospodar-
skih dejavnosti opredeljen
bolj s stališča tržnih pogojev
oziroma akumulativnosti, po-
večanja izvoza in ustvarjanja
dohodka ter podobno. Kon-
kretnije bi bilo navesti mož-
nosti razvoja, predvsem z vi-
dika teh ekonomskih katego-
rij ali pa navesti posamezne
proizvodne skupine, ki ima-
jo v današnjih pogojih naj-
več možnosti razvoja.

To so bile glavne pripom-
be k osnutku izhodišč za re-
solucijo o dolgoročnem eko-
nomsko-političnem razvoju
Slovenije. V zvezi s tem so
sprejeli še stališče, naj se v
razpravo vključi vse organi-
zacije Socialistične zveze na
vseh nivojih.

Poslovilni večer ob odhodu v pokoj

Kolektiv elektrojeklarne je
v sredo, 10. junija, priredil
poslovilni večer ob odhodu
dveh sodelavcev v pokoj. Po-
slovilnega večera so se ude-
ležili obratovodja inž. Karel
Ravnik, predstavniki samo-
upravnih organov, sindikalne
organizacije ter vodstva de-
lovne enote.

Obratovodja inž. Karel Rav-
nik je v pozdravnem nago-
voru spregovoril o obeh dol-
goletnih sodelavcih in dal
priznanje za njun dolgoletni
trud ter jima zaželel vse naj-

lepše v težko zasluženem po-
čitku. Za tem jima je pred-
sednik sindikalnega odbora
elektrojeklarne tovariš Jernej
Petač v imenu kolektiva elek-
trojeklarne izročil dragocen
album. Na poslovilnem ve-
čerju je zapel nekaj narodnih
pesmi tudi kvartet pevskega
zboru Jeklar. Poslovilni ve-
čer so nadaljevali v prijet-
nem razpoloženju in ob do-
bri kapljici še pozno v noč.

To je bil poslovilni večer,
ki ga upokojena sodelavca
ne bosta nikoli pozabila.

Pokljuka 1945 - 1970 zbor slovenskih pionirjev

V soboto, 20. junija, bo na Pokljuki vojska pionirska proslava, katere organizator je republiška Zveza prijateljev mladine, pokrovitelj pa tov. Janko Rudolf, predsednik republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije.

Pripravljali odbor, ki ga sestavljajo vidni politični in družbeni delavci, predstavniki prometne mreže in JLA, je že pripravil zanimiv in bogat prireditveni program.

S to edinstveno manifestacijo želijo slovenski pionirji počastiti 25-letnico osvoboditve, zato bodo prišli na Pokljuko res v velikem številu. Do sedaj je pripravljenih čez 6000 pionirjev in spremljevalcev.

Že pred dnevom prireditve bo pripeljalo na Gorenjsko 21 avtobusov pionirjev iz oddaljenih krajev Slovenije, ki bodo gostje naših pionirjev iz Kranja, Radovljice in Jesenice. Pri nas na Jesenicah bodo pionirji gostitelji svojih sovrstnikov iz Murske Sobotice.

Za prireditev na Pokljuki vlada veliko zanimanje. Samo iz naše občine bo navzočih čez 500 pionirjev. Mladinski pevski zbor osnovne šole Prežihov Voranc in gimnazije, bo nastopil v glavnem programu, ki bo pred spomenikom NOB. Pripadniki teritorialnih enot JLA bodo ponazorili polni napad na III. bataljon Prešernove brigade, ki je v zimi 1943 izkrcaval na Pokljuki. Pionirji si bodo ogledali tudi sodobno opremljeno sanitetno ekipo, helikopter, top in še vrsto modernega orožja.

Po osrednjem programu bo zagorelo na Pokljuki 12 tabornih ognjev, ob katerih bodo pionirji nastopili s svojim programom, preživeli komandanti in komisariji Prešernove brigade pa bodo pripovedovali svoja doživljanja iz NOV. Jeseniški pionirji pripadajo »Jeseniško - bohinjskemu odredu« njim bo govoril tov. Ivan Leban in tov. Vladimir Jože-Tarzan iz Novigrada.

Tudi za prehrano bo poskrbljeno. Partizanske enolončnice bodo pripravili in delili ob tabornem ognju.

kuharji garnizona iz Bohinjske Bele.

Po proslavi se bodo pionirji iz oddaljenih krajev še ogledali naše turistične kraje in zanimivosti. Obiskali bodo Bled, Bohinj, Vrbo, Begunje itd.

Zveza prijateljev mladine Slovenije je za ta dogodek izdala posebno brošuro »Rdeči sneg Triglav« ki jo je napisal partizanski pisatelj Tone Svečna. S to brošuro želi organizator predčasno seznaniti pionirje o velikih bojih med NOV, ki so bili na Pokljuki, Dražgošah, Lipanci in še drugod na Gorenjskem. Pionirji bodo na tej prireditvi, prvič skupaj zapeli novo pionirsko himno, ki se

jo že učijo po vseh šolah v Sloveniji. Prav za to priliko jim jo je podarila republiška Zveza prijateljev mladine Slovenije.

Organizatorji, kot izvajalci so že nestrpni, vsi se zavajajo pomembnosti prireditve, kajti svojo udeležbo so že najavili naši najvišji predstavniki družbenega in političnega življenja. Tudi Radio televizija Ljubljana bo na prireditvi poslala svoje snemalce, konferansje bo tov. Tomaž Trček.

Vsem, ki se bodo v soboto, 20. junija, zbrali na Pokljuki želimo najvažnejše, to je lepo vreme.

Iv. Torkar

Regionalni koncept dolgoročnega razvoja Gorenjske

V ponedeljek je bila skupna seja sveta za gospodarstvo in sveta za urbanizem, gradnje in komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovaljske zadeve pri skupščini občine Jesenice. Navzoči so razpravljali o regionalnem konceptu dolgoročnega razvoja gorenjske regije, domeni pa so se predlagati skupščini, da svetu izda potrebno pooblastilo za nadaljnje delo. Prav tako so razpravljali o predlogu obnove in rekonstrukcije cest prvega, drugega

ga in tretjega reda v naslednjih petih letih. Program je pripravilo cestno podjetje Kranj, na seji pa je o njem govoril direktor podjetja Franc Rihtaršič. Ob tem so potrdili tudi predlog programa izdelave tehnične dokumentacije za rekonstrukcijo cestnega omrežja na Gorenjskem. Po seji je bila še ločena seja sveta za gospodarstvo, na kateri so tako kot vsako leto potrdili odlok o premiji za kravje mleko.

Moj polet z letalom

Ob 25-letnici osvoboditve in ob dnevu letalstva 21. maju, so na ljubljanskem letališču pripravili nagradne poletje z letalom. To sem zvedel v šoli. Še bolj pa me je presenetila vest, da bom tudi jaz poletel z letalom. Veselo sem odhitel domov in povedal, kakšno presenečenje so zame pripravili v šoli.

Triindvajsetega maja smo se po nestrpnem pričakovanju odpeljali na letališče Brnik. Tam smo si ogledali zanimivo letalsko razstavo. Najbolj so nas zanimali avioni in rakete. Prijazni vodiči so nam razložili, kako delujejo in zakaj so.

Po ogledu smo se zbrali na vzletni ploščadi. Ogledovali

smo si jeklene ptice, ko so brneli po zraku. Tovariše, ki so leteli pred nami, smo vprašali, kako je kaj v letalu in kakšne občutke so imeli v zračnih višinah.

Nismo imeli dovolj časa spraševati. Stevardese so nas povabile v letalo. Z zanimanjem smo si ogledovali notranjost velikanskega DC-6. Posedli smo po oblaženih sedežih in se zazrli skozi majhna okna. Priznam, da nas je bilo kar malo strah. Saj ni kar tako leteti po zraku, ali ne? Strah je prejel hrup motorjev. Letalo je zdrselo po vzletni stezi. Drevesa so vedno bolj hitro drsela mimo nas. Cutili smo, da se dvigamo. Letalo se je vedno bolj vzdigovalo. Hiše pod nami so postajale majhne kot otroške igrače. Lepo zeleno pokrajino je obsijalo sonce in se srebrno odbijalo v rekah. Včasih zapeljemo skozi oblake. Pot nas vodi prek visokih bohinjskih gora in po sončni Primorski. Stevardese nam postrežejo z bonboni, in tako se sladkamo 2500 m visoko.

Hitro, prehitro je bilo konec lepega poleta. Zopet smo pristali na Brniku. Bil je kratak polet, a nepozaben. Bil je zelo srečen trenutek v mojem življenju.

Miro Eržen
8. c. OŠ
Tone Čufar

O krajevni samoupravi

V ponedeljek, 15. junija, je bila redna seja predsedstva občinske konference SZDL Jesenice. Predsednik Berti Brun je za dnevni red predlagal: pregled delovanja krajevnih skupnosti in oblikovanje posebne komisije pri predsedstvu, ki bo spremljala delo krajevne samouprave ter razpravo o delu koordinacijskega odbora za narodno obrambo pri občinski konference SZDL. Uvodne misli o delu krajevnih skupnosti je podal član predsedstva inž. Miro Noč, ki je svojo analizo pripravil na podlagi razgovorov s predsedniki krajevnih skupnosti in konsultacije z nekaterimi predstavniki občinske skupščine in krajevnih organizacij.

Potem, ko je poročevalec navajal naloge krajevne samouprave, ki jo določa ustava, je predstavil materialni položaj enajstih krajevnih skupnosti v občini. Občinska skupščina iz svojega proračuna dodeljuje letos krajevnim skupnostim 200.000 N din plus 3,11% iz dohodka druge vrste. Dohodek iz proračuna se KS dodeljuje po enotnem ključu, medtem, ko se dohodek druge vrste deli na KS Žirovnica zaradi obsežnega območja 13,9%, na ostale pa enotno 8,1%. Poprečno bo vsaka krajevna skupnost letos dobila iz občinskih virov 35.000 N din plus razni drugi dohodki, ki jih KS dobijo poleg tega, predvsem pa iz turistične takse. Ob tem je morda najbolj vprašljiv ključ delitve glede na položaj posamezne krajevne skupnosti, njeno razvitost in potrebe.

Vse krajevne skupnosti delujejo na podlagi statuta. Kadrovske sestave odborov je razmeroma dober, čeprav so morda v nekaterih primerih oblikovani bolj enostransko, kar se odraža tudi v ožjenju njihove dejavnosti bolj na gospodarske probleme, medtem, ko so ostala področja dela različno razvita v posameznih KS. Najmanj se posveča skrbi za družabno, kulturno in sploh rekreativno življenje. V svojem razmišljanju je referent navajal mnoge primere o delu posameznih komisij pri KS in težave, s katerimi se ukvarjajo. Po tem, ko je predlagal nekaj zaključkov, je svoje misli za-

ključil z ugotovitvijo, da so z delom KS lahko zadovoljni, manjka jim še več pobud za nove kvalitete in bolj razširjeno delo.

Po vsestranskem razpravi, ki je sledila, so sklenili, da skrbno pripravljeno gradivo referenta razširijo še z nekaterimi ugotovitvami in podatki ter ga v pisni obliki dostavijo vsem krajevnim skupnostim, služilo pa bo tudi kot osnova za razpravo na seji občinske konference SZDL, ki jo bodo sklicali po tem vprašanju. Sprejete zaključke in stališča pa bodo posredovali občinski skupščini v nadaljnjo razpravo.

V komisijo, ki jo v bodoče delala po vprašanju krajevne samouprave in spremljala delo na tem področju so imenovali inž. Mira Noč kot predsednika in kot člane: Joža Rozmana, Janeza Palčiča, Janka Burnika, Franca Pintarja, Ivanko Onušič in Slavka Muleja.

Ko so govorili o delu in nalogah koordinacijskega odbora za narodno obrambo pri občinski konferenci SZDL, so zadržali nekaj članov, da pripravijo kadrovske sestave tega odbora in programska izhodišča za delo odbora.

Na seji, ki je bila zelo razgibana, so v razpravi sodelovali tudi člani izvršnega odbora republiške konference SZDL Adolf Arigler, član zvezne konference SZDL Ludvik Kežar in sekretar občinskega komiteja ZKS Pavle Lotrič.

Pionirji - gasilci so tekmovali

Štab odreda občinske gasilske zveze Jesenice je pred kratkim organiziral meddruštveno tekmovanje pionirjev. Tekmovanje pionirjev - gasilcev in pa tekmovanje članov, ki bo 21. junija prav tako v Mojstrani, je organizirano v počastitev 25-letnice osvoboditve.

Meddruštvenega tekmovanja pionirjev se je udeležilo pet desetih in sicer iz gasilskih društev: Dovje, Mojstrana, Hrušica, Jesenice - mesto in Blejska Dobrava. V A skupini so bile na programu vaje z vodrovko, polaganje cevovoda na 105 metrov in štafetni tek na 450 m. V B skupini so morali pionirji pokazati hitri trodelni napad, polaganje cevovoda na 105 m, pomerili pa so se tudi v šta-

fetnem teku na 450 m.

V B skupini so tekmovali pionirji iz štirih gasilskih društev. Od 1000 možnih točk so pionirji gasilskega društva Jesenice - mesto osvojili 711 točk, pionirji iz Hrušice 685, z Blejske Dobreve 585 in iz Mojstrane 584 točk. V A skupini so tekmovali pionirji iz gasilskega društva Dovje in od 600 možnih točk osvojili 387 točk.

Po končanem tekmovanju je 54 pionirjem, ki so se udeležili meddruštvenega gasilskega tekmovanja, k dosežnim uspehom čestital poveljnik občinske gasilske zveze, nakar so desetim razdelili pokale. Pionirje je pozdravil tudi predstavnik konference Zveze mladine občine Jesenice.

V nedeljo na Golico

V nedeljo, 21. junija, bodo jeseniški planinci in vsi ljubitelji gora na vrhu cvetoče Golice proslavili 65-letnico Kadilnikove kočice, ki je bila požgana v času NOB - leta 1943. Na slavnosti, ki bo ob 11. uri, bodo sodelovali: pihalni orkester jeseniških železarjev in recitatorji.

Avtobusi bodo od 6. do 8. ure zjutraj brezplačno prevažali udeležence izpred zdravstvenega doma v Planino pod Golico.

Po povratku iz Golice, bo na Planini zaključek meseca narcis s plesom na prostem.

VABI PD JESENICE

Petletni program razvoja otroškega varstva

V torek, 16. junija je bila skupna seja sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo ter sveta za zdravstvo, socialno varstvo, varstvo družine in varstvo invalidov ter borcev NOV pri skupščini občine Jesenice. Ker je bila razprava o programu razvoja otroškega varstva pomembna tako z vzgojnega kot tudi socialno-zdravstvenega stališča, so bili vabljeni člani obeh svetov, obenem pa še člani skupščine temeljne skupnosti otroškega varstva.

Za skupno sejo je bilo pripravljeno zelo obsežno, pa tudi skrbno zbrano gradivo, ki v številnih analizah prikazuje resnično stanje v naši občini. Program razvoja otroškega varstva v naši občini sta izdelala Albina Tušar in Pavle Doiar. »Otroško varstvo spada med najbolj pomembne preventivne socialne dejavnosti, ker zajema celoten sistem družbene skrbi za otroka,« piše v uvodu zbranega gradiva ter nadaljuje: »Organizacija otroškega varstva stremi namreč za to, da se ustvarja vsem otrokom možnost za zdrav in uspešen razvoj ter za njihovo čim bolj popolno usposobitev za življenje in delo.« Ker bomo o nekaterih najvažnejših ugotovitvah in podatkih še pisali, bi navedli le končni program in pa nekatere misli in zaključke iz razprave omenjene seje.

Po programu naj bi posamezni objekti sledili po naslednjem redu. Za vzgojno varstveno ustanovo pri osnovni šoli v Kranjski gori je skoraj tri četrtine denarja že zbranega, z razširitvijo vzgojno varstvene ustanove na Plavžu pa naj bi začeli predvidoma že letos v jeseni. V Žirovnici bodo predvidoma dogradili osnovno šolo, v okviru katere naj bi dobili tudi prostore za vzgojno varstveno ustanovo. Nujna je tudi graditev nove stavbe v kateri bi dobila svoje prostore posebna osnovna šola in pa šola za zdravstvene delavce na Jesenicah, istočasno pa poseben oddelek za varstvo prizadete mladine. Z dozidavo novega trakta bi bilo treba povečati obstoječo varstveno ustanovo Podmežakljo, prav tako pa tudi zgraditi trakt z igralnicami, s prostori za predšolske otroke in dojenčke pri vrtcu Julke Pibernik. Z novogradnjo stanovanj in preselitvijo številnih družin pa je tudi na Koroški Beli treba misliti na večji prostor.

To je trenutno program, katerega naj bi realizirali predvidoma v naslednjih petih letih. V programu je predvideno, da bi to stalo okoli 10 milijonov novih dinarjev, pomembno pa je to, da program tudi predvideva okoli 60 % sredstev, ki so praktično že zagotovljena. Razlika bo treba pokriti z različnimi krediti. Navzoči na seji so ugotovili, da predvideni integracijski ukrepi ne spodbujajo zamišljenega programa izgradnje vzgojno varstvenih ustanov v naši občini in da bi bilo treba poiskati tudi otroke iz slabše situiranih družin in jim omogočiti varstvo v vzgojno varstvenih ustanovah, ker bi s tem od-

pravili marsikateri problem pa tudi dostikrat večji izdatki v poznejših letih. Število otrok, ki ne konča osnovne šole v rednih osmih letih je namreč vse preveliko. Za tem sta imela oba sveta ločene seje. Svet za, šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo je sklenil predlagati skupščini občine, da glede na spremembo zakona prenese ustanovitelske pravice do vzgojno varstvenih ustanov na skupščino občine. Po novem zakonu krajevne skupnosti ne morejo biti več ustanovitelji, vendar so navzoči izrekli željo, da skrb za vzgojno-varstvene ustanove ne bi bila nič manjša.

Navzoči so se dalj časa držali tudi pri tem ali naj svet predlaga skupščini da bi ta izglasovala možnost petdnevnega pouka na šolah naše občine. O prostih sobotah že dalj časa poteka razprava tudi v številnih šolah naše občine, narejena pa je bila tudi anketa med starši. Starši na vseh šolah so se izrekli za petdnevni pouk pa čeprav bo to potegnilo za seboj tudi nekaj nevedčnosti. Predvsem se bo treba v marsikateri družini še navaditi, da bosta sobota in nedelja družinska dneva in ne da bo otrok še

en dan več prepuščen samemu sebi. Starši so kot osnovni razlog navajali predvsem naslednje: skladnost pouka z delovnim časom staršev, otroci bodo več skupaj s starši, starši bodo lahko več pomagali otrokom, otroci bodo imeli več časa za počitek in igro. Za proste sobote se je na osnovni šoli Prežihov Vranc izreklo 76,6 %, na osnovni šoli Žirovnica 75 %, na osnovni šoli Kranjska gora 71,6 %, na osnovni šoli Tone Čufar 70,7 %, na osnovni šoli Koroška Bela 55 % in na osnovni šoli Mojstrana 51 % staršev. Na posebni šoli se je za petdnevni pouk izreklo 76,9 % in na gimnaziji 69,2 % staršev. Pouk bo tako v bodoče trajal od 1. septembra do 30. junija. Navzoči na seji so bili v večini zato, da skupščina sprejme soglasje, ki je potrebno za prehod na petdnevni pouk, od posameznih šol pa je odvisno, če bodo to storile že z novim šolskim letom. Pred koncem seje so člani sveta še potrdili nekatere spremembe v odloku o podeljevanju Prešernovih nagrad in opravili nekatere razrešitve in imenovanja. Na seji sveta za zdravstvo pa so istočasno razpravljali o letovanju zdravstveno ogroženih otrok na Deblem rtiču. Po pogodbi in po predhodni izbiri zdravnikov, bo iz naše občine letovalo v tem zdravilišču 80 otrok. Na seji so tudi določili prispevek staršev in to glede na dohodek na družinskega člana.

T. L.

Prvi festival pionirskih folklornih skupin Slovenije v Murski Soboti

Zelo malo je bilo v javnosti slišati o tej edinstveni prireditvi v Sloveniji. Tudi mi, ki smo se nanjo skoraj tri mesece vestno pripravljali, smo o tem malo, ali nič govorili. Naša poglavitna skrb je bila, da se na festival pripravimo najbolje. Na tistem smo bili prepričani, da bo naša skupina daleč najmlajša, in da bomo zato v središču pozornosti.

Tako je prišel dolgo pričakovani dan, 13. junij. Zjutraj ob osmi uri smo se izpred našega delavskega doma na Javorniku z dvema kombijema odpeljali na precej dolgo pot v Prekmurje. Sprejem, ki smo ga bili deležni ob prihodu je presegal vsa pričakovanja. Takoj smo se počutili, kot doma. Za vse je bilo poskrbljeno. Čeprav so naši otroci v skupini mladi, saj dva še v šolo ne hodita, so brez pomislekov podali roke svojim gostiteljem, ki so jih peljali na svoje domove, kjer so ostali do nedelje zjutraj. Poskrbljeno pa ni bilo samo za ugodno počutje otrok. Enake pozornosti smo bili deležni vsi spremljevalci od vodij skupin, muzikantov in soferjev. Vsi fmo jim bili dragi gostje.

Tudi sam program prireditve je bil izbran z veliko mero poslušanja in odgovornosti. V soboto je bila odprta razstava ljudske obrti od vsepovsod. Pionirji osnovnih šol pa so v domačem narečju prikazali stare ljudske običaje v vseh letnih časih. V ne-

deljo pa se je vsa vesela družina pionirjev spremenila v zastopnike svojih dežel in pokrajin. Čudovit je bil pogled na povorko, ki se je z godbo na čelu vila po ulicah Murske Sobotice ob navdušenem spremljanju meščanov. Vsaka skupina je predstavljala svet zase, narodne noše so bile tako skrbno urejene, da so napravile vzdušje svečanosti in spoštovanja. Naši Gorenci so bili med njimi, kot svež šopek iz naših gora, katerim posebni čar so dodali naši muzikantje.

Po končani povorki je bil nastop folklornih skupin. Vsi so plesali dobro. Nobena skupina ni nastala zaradi festivala. Vse skupine imajo daljšo ali krajšo tradicijo. Naši so plesali dobro, da bolje ne bi mogli. Resnično so bili v središču pozornosti in bili so deležni priznanja od gledalcev. Ko je bil program končan, smo bili kljub precejšnji utrujenosti srečni. Vsi smo bili prepričani, da gostitelji nismo razočarali. Hvala jim, ker nas je njihova skrbna roka vodila od trenutka, ko so nam jo ponudili v pozdrav in do zadnjega trenutka, ko smo se v nedeljo ob 13. uri poslovili od zares gostoljubne Murske Sobotice. Ves naš trud so nam poplačali in vsem nam bo ostala Murska Sobotica v najlepšem spominu.

Neopazno in tiho je šel mimo nas ravno v tem času jubilej. Naša folklorna skupina praznuje v tem letu petnajstletnico obstoja. Vsem deklantom in fantom, ki so v preteklosti sodelovali v skupini in napravili s svojimi nastopi prenekatero veselje ljudem iskreno čestitam.

V imenu otrok, ki so sodelovali na festivalu pa se zahvaljujem vsem, ki so to omogočili. Našim pridnim godcem, ki so brez pomislekov priskočili na pomoč. Harmonikarju tovarišu Vonce, kontrabasistu tov. Lukanu in kitaristu tov. Bučarju. Zahvala gre tudi našemu društvu Svobodi, v katerem skupina dela, tovarišu ravnatelju osnovne šole Kreuzerju, ki je imel na skrbi organizacijo sodelovanja. Zahvala gre tudi soferjema, ki sta nas varno vozila in bila z nami na vsakem koraku.

Vodja skupine
Marija Malejeva

Redna seja predsedstva Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine

Pretekli petek, 12. junija, je predsednik občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Joža Varl sklical 22. redno sejo predsedstva. Na seji so obravnavali in dokončno oblikovali proračun zveze za letošnje leto ter govorili o vprašanih dramske dejavnosti v občini in izvršenem delu med obema sejama.

Zveza v letošnjem letu razpolaga s 108.000 N din, ki jih je predsedstvo razdelilo po posameznih postavkah na osnovi delovnega programa. Čeprav je za operativno dejavnost nekaj več denarja kakor ga je bilo lansko leto, je še vedno nerešeno vprašanje vzdrževanja kulturnih domov in prostorov v občini. Na seji so bili mnjenja, da bi o tem vprašanju morale mnogo večjo skrb voditi krajevne skupnosti. Tako kot so v nekaterih območjih krajevne skupnosti že sprejele skrb za vzdrževanje in upravljanje kulturnih domov v svoj program, bi morala narediti tudi druge.

V nadaljevanju seje so vzeli na znanje osnovna nerešena vprašanja nadaljnje razvoja amaterskega gledališča Tone Čufar in gle-

daljške amaterske dejavnosti v občini nasploh. Sklenili so, da prihodnji petek skličejo razširjeno sejo predsedstva po teh vprašanjih, na kateri bodo izoblikovali sklepe in stališča za nadaljnji razvoj gledališke amaterske dejavnosti v občini.

Dalj časa so se zadržali tudi na vprašanju glasbene kulture v občini in predvsem nadaljnje razvoja glasbene šole, ki ne dosega željenih rezultatov ekvivalentnih vloženemu družbenemu denarju. Sklenili so, da še v tem mesecu skličejo razširjeno plenium v občini, na katerem bodo izključno govorili o teh vprašanjih in pristojnim organom posredovali svoja stališča in zaključke v zvezi z nadaljnjim razvojem glasbene šole na Jesenicah in glasbene kulture nasploh.

Na seji so tudi soglašali s predlaganimi kandidati jeseniškega pevskega zbora za prejem bronastih, srebrnih in zlatih Gallusovih odličij in s kandidaturom prof. Miška Škoberneta, zborovodja iste zveze, za prejem Gallusove plakete. Predlog bodo s priporočilom poslali republiški zvezi. Načelno so tudi soglašali, da se pri občinski zvezi osnuje enota GLASBENE MLADINE, ki bo organizirana v jesenskih mesecih.

O vprašanju financiranja pihalnega orkestra in njegove programske usmeritve pa bodo predlagali razgovor na sindikatu Železarne s prisotnostjo vseh zainteresiranih za uspešen nadaljnji razvoj tega glasbenega ansambla.

Na seji so tudi poudarili, da bo kljub obilici operativnih nalog predsedstvo neralo mnogo več pozornosti posvečati kulturni politiki v občini in nadaljnjemu razvoju posameznih kulturnih vrst.

Krvave stene, previsi in prepadi

Kioci na pomoč vedno bolj pogosto odinevajo in prihajajo iz ožarjenih grebenov, vrhov in prepadnih kopnih in zasneženih sten.

Mladina, ki si je izbrala nevarno, tvegano in borbeno pot skozi življenje, večkrat želi mnogo več kar zna in česar je sposobna. Mnogo premalo se zaveda, da pogum še ne pomeni mnogo, pogumu se mora pridružiti še nujno potrebno znanje, izkušnje, previdnost in ustrezna telesna in psihična kondicija.

Lažje, težje in celo smrtno planinske plezalne in alpinistične nesreče, ki se na žalost pre pogostokrat spremenijo v katastrofe, so skoraj že vsakdanji pojav v naših gorah. Vsako leto zahtevajo velik in dragocen krvni davek.

Zaradi te krute resnice bi morale planinske alpinistične organizacije skupaj z gorsko reševalno službo posvetiti še več načrtnih preventivnih vzgoje mladim plezalcem, alpinistom in planincem nasploh, kajti staro pravilo je in mora biti, da je mnogo lažje, ceneje in tudi uspešnejše nesreče preprečevati kakor pa reševati.

Trenutno smo pred zaključkom zimske in pomladanske plezalne alpinistične sezone, bilanca nesreč v gorah pa je porazna in zaskrbljujoča. O tem morajo resno razmišljati učitelji in profesorji naših mladih planincev, plezalcev in alpinistov.

Zagrebska gora je v snežnem meteu zahtevala tri smrtno žrtve, na Prenju so potuhnjene megle do smrti utrudile prav tako tri mlade ljubitelje gora, v Šiji Brane se je smrtno ponesrečil Nosilav Slamar iz Pulja, v Kalškem grebenu nad Kokrškim sedlom se je smrtno ponesrečila Božena Grašak iz Zagreba. Gore so zahtevale velik in dragocen smrtni davek v zadnjem času tudi v Dolomitih, Andih, centralnih Alpah, Kavkazu in Pamirju, smrt ni prizanesla tudi držnim naskakovalcem in osvajaalcem himalajskih sedem in osem tisočakov.

Nevarnosti prete in žugajo vsem ljubiteljem gora, zato moramo biti v gorah vedno skrajno previdni. Na začetku planinske poti, visokogorske smučarske ture ali plezalne alpinističnega vzpona, moramo natančno vedeti kaj hočemo in kaj zmoremo.

Neizprosni zakon narave velja tudi v gorah. Velikokrat je usodno podcenjevanje številnih, velikih nevarnosti gora, kakor je lahko usodno precenjevanje svojih sposobnosti, znanja in opreme. Gore so nevarne tako izkušenim planincem, še mnogo bolj pa mladim, neizkušenim in slabo opremljenim gornikom.

Preteklo medeljo so znova zajokala srca mnogih mladih plezalcev in alpinistov, kruta in neusmiljena usoda je

zahtevala znova tri mlada življenja.

Zgodnja poletna plezalna sezona je zelo nevarna za mlade in manj izkušene plezalce, ki precenjujejo svoje znanje in sposobnosti. Velike količine skrajno labilnega snega komaj čakajo, da jih nekdo obremeni s stopom ali prijemom, skalovje se trenutno v gorah še ni umirilo in predstavlja veliko nevarnost za plezalce.

Trojni nesreči v ostenju Mojstrovk in Travnika so botrovale še mnoge druge nesrečne okoliščine.

Številne plezalne šole so v prvi vrsti namenjene osnovni vzgoji mladih plezalcev in alpinistov, mladi gorniki morajo v plezalnih šolah nujno dobiti osnovno teoretično in praktično znanje za uspešno in varno udejstvovanje v kopnih in snežnih ter ledenih zidovih sten. Mladi morajo skrbno slediti besedam in dejanjem starejših izkušenih plezalcev in alpinistov. Nikoli, nikjer in nikdar ne smejo prehitevati svoje razvojne stopnje. Lotevajo se lahko le tur in vzponov katerim so dozoreli, vsako prenačljeno in nepremišljeno početje iz ziva nevarnosti in vabi smrt.

Sedaj predstavljajo največjo nevarnost v stenah labilni snegovi in krušljivo padajoče kamenje. Ne smemo pa pozabiti, da so nevarnosti v gorah prek vsega leta.

Trojna planinska tragedija preteklo nedeljo je resno opozorilo vsem alpinističnim odsekom in postajam gorske reševalne službe, da preventivno povečajo skrb za napredek in zdravo rast našega plezalnega športa in alpinizma. Mladi plezalci in alpinisti so naše največje bogastvo, zato gre prav njim naša prva in glavna skrb.

Na evropsko prvenstvo z novimi čoki

V Taraspu v Švici, na prizorišču 21. EP v kegljanju na ledu, je bil redni kongres mednarodne kegljaške zveze IFE. Našo državo sta na tej konferenci zastopala Jože Kavalar in Franc Žerjav. Na kongresu so se zbrali še delegati ZRN, Avstrije, Italije, Švice in NDR, manjkali so predstavniki CSSR.

Prvi dan je zasedala tehnična komisija, ki je sprejela nekaj sprememb o načinu tekmovanja. Med najvažnejšimi je odločitev, da se v prihodnje tekmuje z novimi čoki, ki bodo imeli zaščitni znak IFE. Vse večje mednarodne tekme kot je EP in evropski pokal pa bosta odslej naprej spremljala po dva sodnika.

Drugi dan je zasedal kongres, ki je sprejel vse sklepe

Kako naučimo otroka plavati

(nadaljevanje)

Delo rok: Roke vlečejo v delfinu sočasno in sistematično. Slično kot v crawlu je aktivni del zavesljaja pod vodo, pasivni pa skozi zrak. Iz začetnega položaja, ko sta obe roki stegnjeni naprej v širini ramen, vlečemo prvi del zavesljaja navzdol tako, da dlani in podlahti vedno nekoliko prehitevajo gibanje v ramenih, kot središču gibanja. V drugem delu mora biti zavesljaj rok hitrejši in močnejši vse do bedra. Močan zaključek zavesljaja omogoča tudi hiter zamah rok skozi zrak. Zato roke ne smemo zadrževati in mora biti zamah skozi zrak le nadaljevanje zavesljaja, spojeno v en sam sproščen gib. V fazi najmočnejšega dela zavesljaja plavalec roke nekoliko skrči v komolcu, vendar po istih načelih, kot smo jih ugotovili že pri crawlu, da ostane koristna aktivna površina roke nespremenjena.

Z delom rok je tesno povezano tudi dihanje in seveda s tem tudi gibanje glave. Glava je ves čas plavanja obrnjena z licem proti gladini vode. V zadnji fazi zavesljaja z rokami, ko je telo v

najvišjem položaju, glavo obrnemo toliko naprej ali (v stran), da lahko vdihnemo. Vdih traja vse dokler roke ne pridejo do črte glave. V drugem delu zamaha z rokami skozi zrak skladno položimo tudi glavo v prvotni položaj.

Povezava med rokami in nogami: Najbolj pogosta koordinacija med rokami in nogami je 1:2. To se pravi na en celotni cikel rok dva popolna udarca z nogami. Najbolj preprosta razlaga koordinacije med rokami in nogami je tale:

Delo rok razdelimo v štiri dele (tri podvodne faze in četrti zamah skozi zrak). Noge udarjajo neprekinjeno in sovpadajo v posamezne dele zavesljajev rok takole: Prva faza zavesljaja rok pod vodo — prvi udarec nog navzdol, druga faza zavesljaja rok pod vodo — prvi udarec nog navzgor (sl. 23), tretja

Za planinskimi predavanji skupinski planinski izleti

Planinsko društvo Jesenice v zadnjih letih ni posvečalo razvedrilu svojih članov dosti skrbi. Jeseniški planinci so bili mnogo preveč zaposleni na gospodarskem področju, skrbeti so morali za stare že zelo zastarele in skoraj popolnoma dotrajane planinske postojanke v Trenti, pod Špičko, na Vršiču, Voglu in Španovem vrhu. To je jeseniški planinski aktiv mnogo preveč zaposlovalo in izčr-

pavalo. Upravni odbor društva ni utegnil prisluhniti velikim željam in potrebam svojega članstva, ki si je želelo več družabnosti in razvedrila.

Novo vodstvo Planinskega društva Jesenice je skupaj s postajo gorske reševalne službe in alpinističnim odsekom pripravilo program letošnjih planinskih izletov. Seriji predavanj v zimskem času, bo sledila serija dobro pripravljenih izletov.

Posebni odbor pri Planinskem društvu Jesenice, je zadolžen, da pripravlja alpinistične izlete, na katere Jeseničani vabijo tudi člane iz drugih, sosednjih Planinskih društev.

Prvi množični planinski izlet bo v nedeljo, dne 21. t. m. na cvetoče poljane narcis na Golico ob 65-letnici Kadilnikove kočice, ki je bila požgana v času NOB leta 1943.

Na dan vstaje slovenskega naroda, dne 22. julija, bo planinsko društvo Jesenice skupaj z ostalimi gorenjskimi planinskimi društvi, organiziralo skupinski izlet na najvišji vrh Karavank, na Stol ob 60-letnici Prešernove kočice, ki je bila požgana 20. februarja 1942 in na novo zgrajena leta 1966.

Tudi pozneje v mesecu avgustu in septembru, vse do tlej, dokler bo vladalo ugodno vreme, bo Planinsko društvo prirejalo za svoje člane skupinske izlete v domače in bližnje gore in celo v zapadne Julijske Alpe in morda tudi v Dolomite.

faza zavesljaja rok pod vodo — drugi udarec nog navzdol, zamah skozi zrak — drugi udarec nog navzgor (sl. 24).

Metodika delfina:

Vaje za delo rok:

1. Na suhem, v razkoračeni stoji in predklonu vadimo zavesljaj z rokami.
2. Isto vajo ponavljamo v vodi na mestu in v hoji.
3. V vajo dve vključimo še pravilno dihanje.
4. Zavesljaj v vodi vadimo v dvojicah. Otrok se vleče v vodo na prsi in razkorači noge. Mi stopimo med noge in ga primemo za boke. Potem otrok vadi zavesljaj delfina z rokami. Najprej v mirovanju, potem v gibanju (mi hodimo).
5. Zavesljaj z rokami vadimo z odzivom od stene in poskušamo veslati samo z rokami brez dihanja toliko časa dokler zdržimo. Najpogostejše napake v delu rok skoraj v veliki večini izvirajo iz pomanjkanja moči plavalcev. Te so: prekratek zavesljaj, preširok zavesljaj, upadanje hitrosti ritma zavesljaja, drsenje po vodni površini pri zamahu rok skozi zrak in podobno.

Vaje za delo nog:

1. Vaditi udarec z nogami ob steni bazena v horizontalnem položaju na prsih ali hrbtu.
2. Vaje z odzivom. Odrinemo se globoko pod vodo in zamahnemo nekolikokrat z nogami dokler imamo dovolj zraka. Najprej to vajo vadimo tako, da imamo roke ob telesu, potem pa stegnjene naprej.
3. Isto vajo ponavljamo tudi na hrbtu ali v bočnem položaju.
4. Vaje udarca z nogami z desko.

Vaje za koordinacijo:

1. Odriv od stene bazena. Plavalec napravi nekaj udarcev z nogami in vmes potegne z rokami. Ni nujno, da je zavesljaj z rokami v skladu s ritmom 1:2. Vajo izvajamo še brez dihanja.
2. Odriv od stene bazena, nato veslamo samo z rokami, noge pasivno spremljajo zavesljaje rok.
3. Odriv od stene bazena, nato veslamo z rokami in nogami tako, da napravimo dva popolna udarca z nogami in potem en zavesljaj z rokami, temu sledita zopet dva udarca z nogami itd. To vajo najprej izvajamo brez dihanja, pozneje vključimo še dihanje.
4. Odriv od stene bazena. Gibanje rok in nog povežemo v pravilen ritem brez dihanja.
5. Odriv od stene bazena in nekaj zavesljajev v povezanem ritmu, po nekaj zavesljajih vključimo še dihanje. (Se nadaljuje)

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

20. in 21. junija amer. CS barvni film BITKA ZA SAN SEBASTIAN, v režiji Anny Vernuel, v glavni vlogi Antony Quinn, ob 17. in 19. uri.

22. junija angl. barvni film FANTOM LONDONSKE OPERE, v režiji Terence Fisher, v glavni vlogi Herbert Lom, ob 17. in 19. uri.

23. in 24. junija amer. barv. film PIZAMA ZA DVA, v režiji Delbert Mann, v glavni vlogi Doris Day in Rock Hudson.

25. junija amer. CS barvni film CAMELOT, v režiji Joshua Logan, v glavni vlogi Richard Harris, ob 17. in 20. uri.

26. junija ital. barvni film ZA VSAKO CENO, v režiji Givliano Montaldo, v glavni vlogi John Cassavetes, ob 17. in 19. uri.

27. junija fran. angl. CS barvni film ZVEZDA JUGA, v režiji Sydney Hevvers, v glavni vlogi Ursula Andres, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

20. in 21. junija ameriški barvni film PIZAMA ZA DVA ob 18. in 20. uri.

22. in 23. junija amer. CS barvni film BITKA ZA SAN

NAJDENI ŽENSKI DEŽNIK

V nedeljo, 24. maja je bil v Javorniskem Rovtu pod Pristavo najden ženski zločiv dežnik. Lastnica ga lahko dobi pri Slamniku na Javorniku, Savska cesta 13.

SEBASTIAN, ob 18. in 20. uri.

24. junija amer. CS barvni film CAMELOT, ob 17. in 20. uri.

25. in 26. junija angl. barvni film INTERLUDI, ob 18. in 20. uri.

27. junija amer. CS barvni film NOV OBRAZ V PEKLU, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

20. junija fran. VV barvni film SHALAKO

21. junija nem. barvni film PO SLEDI ORLOV

25. junija amer. CS barvni film BITKA ZA SAN SEBASTIAN

27. junija angl. barvni film INTERLUDI

Kino KRANJSKA GORA

20. junija nem. barvni film NAVIHANEC IZ PRVE KLOPI

21. junija angl. barvni film INTERLUDI

25. junija amer. barvni film PIZAMA ZA DVA

27. junija amer. CS barvni film BITKA ZA SAN SEBASTIAN

Kino DELAVSKI DOM

JAVORNIK

20. junija nem. barvni film PO SLEDI SOKOLOV, ob 19. uri.

21. junija nem. barvni film NAVIHANEC IZ PRVE KLOPI ob 17. uri.

21. junija angl. barvni film FANTOM LONDONSKE OPERE, ob 19. uri.

24. junija angl. barvni film INTERLUDI, ob 19. uri.

27. junija amer. barvni film PIZAMA ZA DVA, ob 19. uri.

ZAHVALA

Ob tragični smrti ljubega moža, dobrega očeta in starega očeta

JANKOTA DAKŠOBLERJA

se najlepše zahvaljujemo vsem tistim, ki so mu nudili prvo pomoč, zlasti dr. Mencingerju. Najlepša hvala tudi sosedom za izkazano pomoč, darovalcem številnih vencev in lepega cvetja ter vsem, ki so se poklonili njegovemu spominu in ga spremlili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pevcem, godbi in še posebej tovarišici Drakserjevi za izrečene tople besede ob odprtem grobu.

Žena Ljudmila, sin Jaka, hčerke Marija, Milica, Slavica in Anica z družinami

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne oddelka se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Marija Arh, elektrodni oddelek

ZAHVALA

Za nepozaben poslovnili večer se vsem najinim dolgoletnim sodelavcem iskreno zahvaljujem in jim želiva še nadalje veliko delovnih uspehov in seveda, da bi tudi oni dočakali zaslužen pokoj kakor midva.

Tone Pogačnik in Anton Gale, elektroeklarina

OPOZORILO PREBIVALCEM PODMEZAKLJE

Že pred časom so bila izdana potrebna opozorila in objavljena tudi v Železarju, za varno gibanje prebivalcev na območju, kjer teče žičnica iz kamnoloma.

V zadnjem času se opaža, da prebivalci teh opozoril ne spoštujejo in dogaja se celo, da otroci plezajo na podporne stebre žičnice in lesene zaščite, ki varujejo pred event. padanjem kamenja. S tem se podajajo v veliko nevarnost, ker jih lahko vagonček ali kamen, ki lahko pade iz vagončka hudo poškoduje.

Ponovno opozarjamo prebivalce tega območja, predvsem pa starše, da posvarijo svoje otroke pred to nevarnostjo, kajti zadrževanje pod žičnico obremenjeno s težkim visečim bremenom, je smrtno nevarno. Železarna v takih primerih, ko se ne spoštujejo varnostni predpisi, za nesrečo ne more odgovarjati.

Razpisna komisija pri Amaterskem gledališču. Tone Čufar Jesenice na osnovi 76. člena statuta zavoda

razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA GLEDALIŠČA

s skrajšanim delovnim časom

Pogoji: najmanj srednješolska izobrazba, 5 let prakse v upravnih poslih in smisel za delo v kulturno-prosvetni ustanovi.

Osební dohodki po pravilniku zavoda.

Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite na naslov: Amatersko gledališče »Tone Čufar« Jesenice — Razpisna komisija — Trg Toneta Čufarja št. 4., najkasneje do 30. 6. 1970.

OBVESTILO

Kadrovski sektor železarne Jesenice sporoča, da je odbor za kadre na svoji seji, dne 22. 5. 1970 za šolsko leto 1970/71 odobril študijske ugodnosti za izredni študij:

- za visoke in višje šole tehnične smeri (15 kandidatov)
- za visoke in višje šole ekonom. komerc. smeri (10 kandidatov)
- za ostale visoke in višje šole (5 kandidatov)
- za postdiplomski študij.

Odbor za kadre je sklenil, da je število predvidenih kandidatov za izredni študij samo okvirno in bo v primeru, če bo prijavljenih več potencialnih kandidatov, to število tudi povečal.

Študijske ugodnosti in obveznosti izrednih slušateljev so določene z veljavnimi principi in kriteriji za odobravanje štipendij, študijskih ugodnosti in obveznosti za redno, izredno in dopolnilno šolanje članov delovne skupnosti železarne Jesenice.

Prijavljeni kandidati morajo obvezno opraviti psihološki test.

Prošnje pošljite najkasneje do 31. 7. 1970 na naslov: Železarna Jesenice, kadrovski sektor.

Krajevna skupnost Javornik — Koroška Bela

OBJAVLJA

prosto delovno mesto TAJNIKA krajevné skupnosti

Pogoj: 1. administrativna šola z znanjem knjigovodstva in dveletna praksa ali dokončana osemletka in najmanj petletna praksa v administrativno knjigovodskih delih.

2. Kandidat mora biti sposoben za samostojno vodenje vseh tajniških poslov.

Osební dohodek po dogovoru.

Prijave pošljite na naslov: Krajevna skupnost Javornik - Koroška Bela.

Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

RAZPISUJE

prosta delovna mesta na TS in sicer:

- predavatelja za strojne predmete,
- predavatelja za metalurške predmete,
- predavatelja za matematiko in fiziko.

Pogoj za sprejem:

diplomirani inženir metalurgije, diplomirani inženir strojništva, profesor matematike — fizike.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov v zavodu ŽIC. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Nastop službe s 1. 9. 1970. Vloge pošljite upravi železarskega izobraževalnega centra Jesenice.

Kopališče vam nudi prijetno osvežitev v vročih poletnih dnevih

Dne 13. junija, je bilo odprto jeseniško kopališče.

Novo prebarvani bazen s čisto, ogrevano vodo 24° in lepo urejeno okolico ter sanitarijami, vam nudi prijetno osvežitev, športno rekreacijo in razvedrilo, po osemurnem delavniku v poletnih dnevih.

Kopališče je odprto vsak dan od devete ure dopoldan

do osemnajste ure popoldan.

Poleg kopanja, sončanja, pa vam bo nudil plavalni klub Jesenice tudi športne užitke z organizacijo raznih športnih prireditev.

Naj jih nekaj omenim: 4. julija bo mednarodno tekmovanje v skokih v vodo za pokal Branka Zihlerla. Ogledali si boste lahko akrobatske skoke vrhunskih tek-

movincev iz več držav. Konec meseca se bodo pomerili jugoslovanski tekmovalci za naslov državnega prvaka v skokih v vodo. Predvideno je tudi balkansko prvenstvo itd.

Plavalci pa bodo tekmovali v raznih medsebojnih srečanjih, odprtem slovenskem prvenstvu in drugo.

Predvideno je tudi, da bodo na kopališču plesne prireditve, modne revije in podobno.

Na kopališču boste lahko v vročih poletnih dnevih našli dosti razvedrila in športne rekreacije. Izkoristite to, saj vam ravno sonce, voda in zrak garantirajo, da boste pridobili novih moči za naslednji dan.

Za okrepčilo pa je na kopališču odprto tudi gostišče.

Ob tej priliki se v imenu vseh kopalcev najlepše zahvaljujem vodstvu Železarne, kakor tudi vodstvu zavoda za vzdrževanje športnih objektov za veliko razumevanje in prizadevnost, saj imamo sedaj Jeseničani enega izmed najlepših bazenov v Sloveniji.

Bela

ROKOMET

JESENICE : TRŽIČ B

Na zelo težkem igrišču pokritem z vodo sta se v sredo, 10. junija, v zaostali tekni gorenjske lige srečali ekipi Jesenic in Tržiča B. Ekipa Tržiča B je bila okrepčena s štirimi igralci prvega moštva ki tekmuje v I. slovenski ligi.

Prve minute tekme so potekle v izredno nervozni igri obeh moštev in plod take igre je izredno malo golov. V drugem polčasu je vrata Tržiča branil Lajbaber, ki ga proglašajo za enega najboljših slovenskih vratarjev.

Kljub temu pa ni bilo moč zadržati jeseniških strelcev, posebno Zmátka in Berliška ki so se razigrali in stalno povečevali vodstvo in na koncu prepričljivo zmagali. Kljub zelo težkemu igrišču je bila tekma zelo fer. Tudi sodnik Bernard je svojo nalogo dobro opravil. V zelo dobrem in borbenem moštvu Jesenic so se še posebno odlikovali Zmátka, Berlišk in vratar Krmelj.

Jeseničani so nastopili v sestavi: Krmelj, Andolšek, Lavtar, Prešeren 1, Sturm, Zmátka 6, Dragojevič, Slivnik, Kellhar 3, Berlišk 4.

Celje : Jesenica 84:77 (43:23)

Pričakovanja so se uresničila. Jeseniški košarkarji so bili povsem zasluženo premagani od boljšega nasprotnika. Celjani so že od začetka živžga držali vodstvo v svojih rokah, v prvih minutah drugega dela igre so dosegli maksimalno razliko celo 26 točk. Toda Jeseničani so takrat po svoji stari navadi, ko je bilo že skoraj vse izgubljeno zaigrali veliko bolje kot do takrat in se je visoko vodstvo Celjanov hitro zmanjševalo. Če bi tekma trajala še nekaj minut, bi verjetno domačini ostali brez točk, kajti naši so v 10. minutah vodstvo iz 26 točk zmanjšali na sedem košev.

Kljub takemu razpletu do-

godkov v zadnjih trenutkih srečanj, ko so naši igrali zelo dobro pa s celotno igro naših ne moremo biti zadovoljni, kajti igra, ki so jo Jeseničani pokazali v prvem delu, je bila bolj podobna drugoligaški košarki, kot najvišjemu republišnemu nivoju. Igrali so slabo v napadu posebnost pa v obrambi. Poraz s sedmimi točkami je še dosti ugoden glede na napake, ki so jih delali.

Ne glede na to, da sta bila sodnika nekoliko bolj naklonjena domačinom, kar ni bistveno vplivalo na rezultat, je treba povedati tudi to, da se je tekma v Celju pričela ob 18. uri, ko je sonce še močno pripekalo. To je na

naše zelo negativno vplivalo, saj so se že po prvih minutah igre težko premikali po igrišču, slabo skakali pod obema košema in se je na splošno opazilo, da so zelo utrujeni. To vsekakor ni opravičilo za poraz, posebno ne za slabo igro, ki so jo prikazali, toda faktor, ki je domačinom navajenim na omenjene pogoje (vse tekme v Celju se igrajo ob 18. uri), morda največ pomagala. Ko se je sonce počasi izgubilo in ni bilo take vročine kot v prvem delu, so Jeseničani zaigrali očitno bolje, toda bilo je prepozno.

Košarkarji Jesenic se bodo v nadaljevanju prvenstva pomerili to soboto na igrišču Podmežakljevo z moštvom Elektre. To bo lepa priložnost za zmago ter rehabilitacijo za slaboigro v Celju. Strelci v Celju so bili: Jeraj 2, Šarič 25, Božič 20, Bunderla 13, Vauhnik 17.

D. D.

Jesenice : Konus 84 : 36 (43 : 11)

Jeseničanke nezadržno pridirajo naslovu spomladanskih republiških prvakinja nasproti. Tokrat so gostovale v Slovenskih Konjicah, kjer so zopet prepričljivo zmagale. Kljub veliki vročini so pokazale učinkovito igro, po hitrih nasprotnih napadov, izredno pa sta se ujemale centra Vudričeva in Bertoncileva. Gospodarili sta pod obema košema in z lepimi podajami dosegali koš za košem. Že sam začetek tekme je bil izreden. Jeseničanke so že v 10 minuti vo-

dile 28:0 in s tem pokopale vse upe domačink na uspeh. Ob polčasu je bilo stanje še poraznejše. V nadaljevanju tekme pa so se domačinke le nekoliko znašle in omilile visok poraz. Za visoko zmago velja pohvaliti prav vse Jeseničanke, izredne pa so bile poleg Mire Vudrič še Jolanda Bertoncile, Irena Ivnik in Meta Koren.

Košice so dosegle: M. Vudrič 43, Bertoncile 17, Koren 12, Ivnik 10, A. Vudrič 2.

B. F.

Ponoven poraz mladincev

V sedmem kolu republiške košarkarske lige so mladinci KK Jesenice gostovali v Domžalah.

Domžalčani so veljali za absolutnega favorita, saj so trenutno tretji v ligi. To so naši prav dobro vedeli in zato je nerazumljiva njihova igra. Igrali so zelo nervozno in pod svojimi možnostmi. Če bi zaigrali tako kot znajo, bi lahko prepričljivo zmagali, tako pa se je zgodilo

prav obratno. Zmagali so domačini in to kar s šestnajstim pikami razlike. Končni rezultat je bil 67:51, koše za naše pa so dosegli: Lozar 14, Hudnik 13, Jurca 11, Razinger 9 in Đuričič 4.

Do konca tekmovalca ostane še dve koli, v katerih pa morajo naši zmagati, če hočejo osvojiti peto mesto. Za sedaj so na slabem osmem mestu s štirimi točkami.

Br

Teka po jeseniških ulicah ni bilo

AK Jesenice je za pretekli petek razposlal razpis tekmovalca za memorial Stanka Zupana po jeseniških ulicah vsem šolam in športnim organizacijam, ki so doslej že sodelovale. Žal se to pomembno in že tradicionalno tekmovalstvo ni izvedlo. Prireditelj je tekmovalstvo še pravočasno odpovedal zaradi nezadostnega števila prijav. Od športnih organizacij se je prijavila samo ekipa Kamnogoričanov in domačega atletskega kluba, od šolskih ekip le osnovna šola Tone Čufar z Jesenic, ženska ekipa jeseniške gimnazije in dva tekmovalca za tek na 1000 m. Vzroki za tako slabo in neza-

dovoljivo število prijav so do neke meje opravičljivi. Vodstva šol so se opravičila z ekskurzijami, ki so v teh dneh na dnevnem redu in drugim delom, ki je na programu ob koncu šolskega leta. Za športne organizacije pa verjetno ni more biti tehtnega opravičila. V AK Jesenice so se zato dogovorili, da bodo teke za memorial Stanka Zupana razpisali v drugi polovici septembra letos. Računajo, da bodo tedaj prijave številnejše in da bodo atleti in športniki s svojo udeležbo počastili spomin na vzornega športnika in rodoljuba.

rn

HOKEJ-KLUB NAJBOLJŠA ŠPORTNA ORGANIZACIJA ALBIN FELC — NAJBOLJŠI ŠPORTNIK OBČINE

V sredo 17. t. m. so na športno zabavno prireditvi proglasili najboljšo športno organizacijo in najboljšega športnika v občini, ki so ga izbrali občani na podlagi ankete objavljene v Zelezarju.

Za najboljšo športno organizacijo je bil izbran: HOKEJ-KLUB JESENICE (280 glasov), sledijo:

SMUČARSKO DRUŠTVO JESENICE (159 glasov), ODOJKAŠKI KLUB JESENICE (128 glasov), KOŠARKARSKI KLUB JESENICE (54 glasov), TVD PARTIZAN JESENICE (18 glasov) itd.

za najboljšega športnika občine pa je bil izbran: ALBIN FELC — hokej (310 glasov), sledijo:

BLAŽ JAKOPIČ — alpsko smučanje (272 glasov), JUDITA PAVLIČ-NOVAK — namizni tenis (266 glas.) ZAJC LUDVIK — smučarski skoki (122 glasov) KREVELJ VIKI — odbojka (121 glasov) itd.

Akcijo za izbor najboljšega športnika je že tretje leto organiziralo športno društvo Jesenice, skupaj z našim uredništvom in lokalno radijsko postajo.

VSEM IZBRANIM ORGANIZACIJAM IN ŠPORTNIKOM ISKRENO ČESTITAMO IN JIM ŽELIMO ŠE MNOGO USPEHOV!

Na prireditvi so izžrebali tudi tri srečnejše, ki so oddali anketni listič. Izžrebanci: Metka MEDJA, Miha MAZZINI in Slavan BERLISK, lahko od ponedeljka dalje dvignejo nagrado — nalivno pero na našem uredništvu.

II. Republiške igre posebnih šol na Ravnah

V nedeljo, dne 14. junija 1970, so bile na Ravnah na Koroškem II. republiške igre posebnih osnovnih šol, katerih pokroviteljstvo je prevzela občinska zveza za telesno kulturo Ravne. Sodelovalo je okoli 200 tekmovalcev in tekmovalcev, ki so zastopali območja:

Novo mesto, Celje, Nova Gorica, Ljubljana, Pomurje, Maribor in Kranj ter pod temi imeni ekip tudi tekmovalci. Ekipo Kranja, ki je imela tokrat tudi največ uspeha, so zastopali učenci in učence posebnih osnovnih šol iz Kranja, Kamne Gorice in Jesenic.

Nastop oziroma tekmovalstvo jeseniških tekmovalcev in tekmovalcev je dokaj uspešno, saj so učence jeseniške posebne šole s svojo šolsko ekipo osvojile prvo mesto v igrah med dvema ognjema, Alojz ZAGORC in Ervin URŠIČ pa sta osvojila v skoku v višino za fante 2. oziroma peto mesto. Žal v ekipi Kranja iz objektivnih vzrokov nista nastopili Jeseničanki Marija TOMEŠIČ, ki je bila na gorenskem prvenstvu prva v skoku v višino za dekleta in pa Angela PUNGERČAR, ki je bila na istem tekmovalstvu druga v metu žogice.

Igre same so uspele, čeprav bi se lahko reklo, da organizacija tekmovalstva ni bila ravno najboljša, vsekakor pa je bila slabša kot preteklo leto na I. republiških igrah posebnih šol v Celju.

Rezultati:

Tek 60 m — pionirji: KOS (Novo mesto) 7,4 sek. KOUTER (Celje) 7,7, MAVRINC (Nova Gorica) 7,8 sek.

Tek 60 m — pionirke: KOGOR (Kranj) 8,3 sek. ŽOHAR (Maribor) 8,6, sek. RAJNAR (Pomurje) 8,7 sek.

Met žogice — pionirji: LI-PAR (Ljubljana) 73,20 m, VIDMAR (Nova Gorica) 59,40 m, PIRMAN (Ljubljana) 59,30 m.

Met žogice — pionirke: ŽOHAR (Maribor) 45,16 m, MO-

HINSKI (Kranj) 42,84 m, KOLARIČ (Ljubljana) 40,01 m.

Med dvema ognjema-pionirke: 1. Kranj, 2. Tolmin, 3. Ljubljana

Skok v višino — pionirke: KOGOR (Kranj) 125 cm, BEVČIČ (Nova Gorica) 125 cm, VRBNJAK (Pomurje) 120 cm.

Skok v višino — pionirji: KOS (Novo mesto) 150 cm, ZAGORC (Kranj) 145 cm, LI-PAR (Ljubljana) 145 cm.

Malj nogomet: 1. Celje, 2. Ljubljana, 3. Kranj.

Za mlade tekmovalce pa je bilo nedvomno veliko doživetje, ko so ob razglasitvi najboljših posameznikov in ekip v Domu železarjev na Ravnah prejeli priznanja iz rok slovitiga športnika Miroslava Cerarja.

Kot kaže, bodo te igre učence posebnih šol postale tradicionalne, saj se za nje kaže veliko zanimanja. Organizacijo III. republiških iger posebnih šol je za prihodnje leto že prevzela posebna osnovna šola Nova Gorica.

Pokal Vitranc že februarja

V St. Moritzu je bila 41. plenarna konferenca zastopnikov alpskih držav, ZRN, Italije, Avstrije, Francije, Švice in Jugoslavije, ki jo kratko imenujejo OPA. Med delegati je bil tudi sekretar stalnega komiteja POKAL VITRANC Vojteh Budinec.

Vse navzoče je pozdravil tamkajšnji župan. Že v uvodnih besedah je poudaril, da je St. Moritz napravil napako, ko je izpustil iz rok tekmovalstvo FIS I A v alpskih disciplinah. Večkrat je poudaril, da je taka prireditve najboljša in najcenejša reklama za razvoj zimskega turizma. Vsi v St. Moritzu se sedaj potegujejo, da bi eno takih prireditev dobili nazaj. Strnjeni termini jim tega ne dovoljujejo, zato so se zadovoljili s FIS B prireditvijo za moške.

Predstavniki alpskih držav so v St. Moritzu živahno razpravljali o terminih prireditev za prihodnjo sezono. Stara datuma prireditve sta obdržala le Wengen in Kitzbühel, vsem ostalim pa so bili termini prireditve določeni na kongresu. Naša Kranjska gora, ki jo tretirajo popolnoma enako kot ostale alpske države, je dobila v koledarju svoje mesto za tradicionalno tekmovalstvo Pokal Vitranc od

20. do 21. februarja 1971. Zimsko športni center Popova šapka bo imela B prireditve 27. in 28. februarja 1971.

Otvoritvena tekma za ženske pa bo na Pohorju 4 in 5. januarja 1971. Jugoslaviji je bila dodeljena še ena velika prireditve, evropsko prvenstvo v alpskih disciplinah za mladince in mladinke. To tekmovalstvo bo na Jahorini od 28. do 31. februarja 1971.

Ob koncu nam je Vojtek Budinec povedal, da bodo letošnje tekme v Evropi precej okrnjene, kajti organizatorji prihodnjih olimpijskih iger vabijo v Saporu vse najboljše tekmovalce že v začetku februarja, od tu pa jih bo pot vodila na enomesečno turnejo po Ameriki.

Kot je iz koledarja razvidno je naša Kranjska gora dobila zelo ugoden termin prireditve. Zato naj se vsi dejavniki v občini, republiki in federaciji potrudijo, da bi tekmovalstvo za Pokal Vitranc čim bolj uspelo. Najde naj se stalni vir dohodka za to prireditve, ki nima samo lokalnega pomena, ampak jugoslovanskega. Lep primer naj nam bo znani zimsko športni center St. Moritz, ki si tako prireditve na vsak način hoče zopet pridobiti.

ne